

Ansøgning om § 16 a miljøgodkendelse

Hjerpstedvej 7
6280 Højer

Ansøgning om godkendelse af produktionsarealer i eksisterende stalde samt ændringer i to stalde mv.

Skema 238276 i www.husdyrgodkendelse.dk

• **Kolding**
Niels Bohrs Vej 2
7634 1700

• **Vojens**
Billundvej 3
7320 2600

• **Aabenraa**
Jens Terp-Nielsens Vej 13
7436 5000

• **Odense**
Munkehatten 1A th
7436 5000

spiras.dk

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3)

Ansøger og ejer	Klaus Refslund Hansen Hjerpstedvej 22 6280 Højer petersminde@refslund.net Tlf.: 2144 4317
Husdyrbrugets adresse	Hjerpstedvej 7 6280 Højer
CVR-nummer	19968294
CHR-nummer	95109
Kommune	Tønder Kommune
Ejendomsnummer	5500002753
Matrikel-nr.	Matrikel: 199– Nr. Sejerslev, Emmerlev m.fl.
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Trøjborgvej 25 og 30 (lejede stald), begge 6261 Bredebro CHR-nr. 51033 og 71876
Biaktiviteter	Ingen
Ansøgningskema	238276
Konsulent	Ulla Refshammer Pallesen Spiras, CVR-nr. 21111511 Jens Terp-Nielsens Vej 13, 6200 Aabenraa E-mail: upa@spiras.dk Tlf.: 6155 8262

Forord / læsevejledning

Denne rapport er en miljøkonsekvensrapport, som beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Hjørpstedvej 7, 6280 Højer. Husdyrbruget er et IE-brug, da der er mere end 750 stipladser til søer.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport og behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved husdyrbrugets produktion og de ansøgte ændringer. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for husdyrbruget efter Husdyrbrugloven¹.

Miljøkonsekvensrapporten dækker alle oplysningskrav efter Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² og er en videreudvikling af Miljøstyrelsens forslag til en skabelon. Det er valgt at samle beskrivelserne og vurderingerne i samme afsnit. De angivne parenteser med bogstaver og tal henviser til oplysningskravene jf. bilag 1 i bekendtgørelsen. I afsnit, hvor der er behov for at foretage en vurdering af påvirkningen af det omgivende miljø, afsluttes afsnittet med en vurdering heraf. I afsnit hvor der kun står faktuelle oplysninger og der ikke er behov for en vurdering, er dette udeladt.

Tabeller og figurer (skærmdumps fra Husdyrgodkendelse.dk) samt kort tegnet af Spiras i AgroGIS er angivet uden kildehenvisning. Øvrige figurer og tabeller er angivet med kildehenvisning.

Til miljøkonsekvensrapporten er der ud over de indsatte bilag sidst i dokumentet indsendt bilag til kommunen i form af regneark for kapacitetsberegning, opgørelse over produktionsarealer samt materiale fra Klimadan. Det antages, at det er tilstrækkeligt at offentliggøre selve miljøkonsekvensrapporten med indbyggede bilag i forbindelse med offentliggørelsen af ansøgningen og miljøgodkendelsen.

¹ Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. LBK nr 520 af 01/05/2019

² Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr 443 af 26/04/2023

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3)	2
Forord / læsevejledning	3
1. Indledning	6
1.1 <i>Metode og manglende viden (F6)</i>	6
2. Ikke-teknisk resume (C3, E3, F9)	7
3. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika og påvirkningerne af det omgivende miljø	10
3.1 <i>Indretning og drift af anlægget (B1, E1a, F1a-c)</i>	10
3.1.1 <i>Produktionsarealer</i>	11
3.1.2 <i>Opbevaring og håndtering af husdyrgødning</i>	13
3.1.3 <i>Drift af anlægget</i>	14
3.2 <i>Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, F1b-c, F5a)</i>	14
3.3 <i>Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)</i>	15
3.4 <i>Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, F1a, F4)</i>	15
3.4.1 <i>Landskab</i>	15
3.4.2 <i>Kulturarv</i>	15
3.4.3 <i>Materielle goder</i>	16
3.4.4 <i>Afstandskrav</i>	17
3.4.5 <i>Byggelinjer og andre beskyttelseslinjer mv.</i>	19
3.4.6 <i>Jordarealer og jordbund</i>	19
3.5 <i>Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, F1d)</i>	20
3.6 <i>Biologisk mangfoldighed/biodiversitet (F4, F1c)</i>	24
3.7 <i>Lugtemission (B6, B4, E1b, E1c)</i>	26
3.8 <i>Øvrige emissioner og gener (B7, E1b, F1d, F5c, F8)</i>	28
3.8.1 <i>Støj (B7, E1b, F1d, F5c)</i>	28
3.8.2 <i>Rystelser og vibrationer (B7, E1b, F1d, F5c)</i>	30
3.8.3 <i>Støv (B7, E1b)</i>	30
3.8.4 <i>Lyspåvirkning (B7, E1b, F1d, F5c)</i>	31
3.8.5 <i>Skadedyr (B7, E1b)</i>	31
3.8.6 <i>Transporter (B7, E1b)</i>	31
3.9 <i>Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, F5b)</i>	33
3.9.1 <i>Døde dyr (B8)</i>	33
3.9.2 <i>Affald (B8, F1d, F5c)</i>	33
3.9.3 <i>Olie- og kemikalier (B7 og B8)</i>	34
3.9.4 <i>Spildevand og restvand (B8, F1d, F4)</i>	34
3.10 <i>BAT ammoniakemission (B9, C2, F5g)</i>	35
3.11 <i>Forslag til vilkår om bl.a. egenkontrol (B7)</i>	36
3.12 <i>Klima (F4, F5f)</i>	37
3.13 <i>Risiko for ulykker og katastrofer (B7, F5d, E1c, F7, F8)</i>	39
3.14 <i>Overvågning (F7)</i>	39
3.15 <i>Andet om befolkningen og menneskers sundhed (F4, F5d)</i>	40
3.16 <i>Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (B10, E1b, F5e)</i>	40
3.17 <i>Alternative løsninger og 0-alternativet (E1d, F2, F3)</i>	41

3.18	<i>Erhvervsmæssig nødvendighed</i>	41
4.	Oplysninger om IE-husdyrbruget (C)	42
4.1	<i>Ophør af IE-husdyrbruget (C1)</i>	42
4.2	<i>BAT: Råvarer, energi, vand og management (C2)</i>	42
4.2.1	<i>BAT råvarer (C2)</i>	42
4.2.2	<i>Energiforbrug (B8, F1c,) og BAT-energi (C2)</i>	43
4.2.3	<i>Vandressourcen og vandforbrug (B8) samt BAT-vand (C2)</i>	44
4.2.4	<i>Management og forholdet til BAT-konklusionen (C2)</i>	45
5.	Oplysninger om konsulenten (A4)	47
6.	Konklusion	47
7.	Referenceliste	47
8.	Bilag	47
Bilag 1:	Oversigtskort	48
Bilag 2:	BBR-oversigt	49
Bilag 3:	Opgørelse af produktionsarealer	50
Bilag 4:	Afløbsplan	51
Bilag 5:	Staldtegning, sostalde	52
Bilag 6:	Staldtegning, BBR 4	53
Bilag 7:	Staldtegning, BBR 2 før og efter ændringer	54

1. Indledning

Husdyrbruget har § 12 stk. 2 miljøgodkendelse fra 30. juli 2015 samt et tillæg fra 7. november 2016. Godkendelserne er udnyttet. Godkendelserne er revurderet d. 18. marts 2021.

Den nuværende produktionstilladelse er til 1.200 årssøer med 38 smågrise pr. årssø til 8 kg samt 2.416 slagtegrise 30-110 kg. Der ønskes nu mulighed for at overgå til de nye regler fra 2007 til fri produktion i de eksisterende stalde samt at ændre to slagtegrisestalde til smågrisestalde.

Rapporten er udarbejdet på baggrund af oplysninger og staldskitser modtaget fra Klaus Refslund Hansen, som indestår for, at oplysningerne om selve husdyrbruget er korrekte.

1.1 Metode og manglende viden (F6)

Til udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten er beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk anvendt. Forudsætningen for beregningen af ammoniak- og lugtemissionen fra stald og lager tager afsæt i emissionsfaktorerne i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

Husdyrgodkendelse.dk beregner lugtgeneafstande ud fra standardiserede kurver udarbejdet på baggrund af OML-beregninger (OML = Operationelle Meteorologiske Luftkvalitetsmodeller). De standardiserede kurver tager udgangspunkt i standardstalde, normal ventilation og standardomgivelser.

Beregningen af ammoniakspredningen og -afsætningen foretages med sprednings- og afsætningsmodeller udarbejdet af Aarhus Universitet (baseret på standardafsætningskurver beregnet med OML-DEP, som er en variant af OML-modellen).

I forhold til drivhusgasemissioner så foreligger der for landbrug ikke præcise redskaber til kvantificering af drivhusgasemissioner, specielt ikke for metan og lattergas. Der fremlægges CO₂-regskab fra Danish Crowns Klimavejen.

2. Ikke-teknisk resume (C3, E3, F9)

Definitioner mv.

Husdyrbrugloven: Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Husdyrgodkendelse.dk: Et elektronisk ansøgningssystem som miljøgodkendelse af husdyrbrug skal ansøges gennem, som bl.a. beregner udledning og nedfald fra ammoniak og lugt.

Husdyrbruget og produktionsomfang

Denne miljøkonsekvensrapport vedrører husdyrbruget på Hjerpstedvej 7, 6280 Højer. Husdyrbruget består af en konventionel so- og slagtegrisebesætning. Den nuværende tilladte husdyrproduktion på husdyrbruget er på 1.200 årssøer samt 2.416 slagtegrise.

Ansøgningen er indsendt for at få godkendt de eksisterende produktionsarealer til fri produktion samt for at kunne ændre to stalde fra slagtegrise- til smågrise-stalde. Den fremtidige maksimale produktion på husdyrbruget forventes at blive på op til maks. 1.050 søer med smågrise til ca. 15-20 kg.

Landskabelige forhold

Husdyrbruget ligger ved landsbyen Nørre Sejerslev mellem byerne Hjerpsted og Visby. Terrænet i området er forholdsvis fladt. Ifølge kommuneplanen ligger husdyrbruget uden for sårbare landskabsudpegninger.

Husdyrbruget er delvist afskærmet af levende hegn og beplantninger. De højeste anlæg på husdyrbruget er kornsiloen på ca. 17,5 m.

Der sker intet nyt byggeri eller ændringer af bygningsmassen eller beplantningen. Dog lovliggøres opsætningen af 3 nye fodersiloer, som er opsat i 2020.

Potentielle gener

Beregningerne i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget kan godkendes under undtagelsesreglen for lugt. Lugtgeneafstandene er de afstande, et husdyrbrug skal holde til nærmeste naboer, der ikke har landbrugspligt, til samlet bebyggelse samt til byzoner og sommerhusområder. Husdyrbrug, som godkendes under undtagelsesreglen for lugt, skal overholde minimum 50 % af lugtgeneafstandene, og der må ikke ske forøgelse af lugten ved naboen. Beregningerne viser, at minimum 81-86 % af lugtgeneafstanden til de nærmeste beboelser kan overholdes.

Støj, rystelser og vibrationer fra husdyrbrugets bygninger og faste installationer vurderes ikke at være til væsentlig gene for naboer pga. typen af kilderne og afstanden til naboerne.

Pga. placeringen og arten af lyskilder vil naboer ikke kunne blive generet af lysgener.

Fluer og skadedyr bekæmpes og døde dyr opbevares overdækket ind til afhentning.

Støv vil primært være fra transporter. Transport til og fra husdyrbruget sker via Hjerpstedvej. Veje fejles efter kørsel, når der er behov for det.

Samlet set vurderes husdyrbruget i forhold til omgivelserne ikke at medføre væsentlige gener i form af lugt, støj, rystelser, vibrationer, støv, lysgener, fluer, skadedyr, opbevaring af døde dyr eller transport.

Husdyrgødning

Der produceres gylle som afsættes til et biogasanlæg og returneres som afgasset biomasse. En stor del af den afgassede biomasse opbevares i gyllebeholdere på andre ejendomme. Alle marker ligger i et selvstæn-

digt selskab, der står for driften af markerne, herunder udbringning af husdyrgødningen. Der kommer ingen dybstrøelse eller anden fast husdyrgødning fra husdyrbruget.

Ammoniakdeposition til natur

Der er i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsat krav til den maksimale mængde ammoniak, som forskellige naturtyper må belastes med. Kravene er fastsat som maksimale mængder kvælstof (kvælstof er en bestanddel af ammoniak).

Ammoniaknedfald kaldes deposition og beregnes som kg kvælstof pr. hektar pr. år. Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at beskyttelsesniveauerne for ammoniak til kategori 1, kategori 2 og kategori 3 natur overholdes. Kategori 1 og kategori 2 natur er de mest sårbare naturtyper, hvor der er totaldepositionskrav til. Kravene ligger på maksimalt 0,2-1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år. Beregningerne viser, at der er 0,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år til kategori 1 natur og 0,1 kg kvælstof pr. hektar pr. år til kategori 2 natur.

I forhold til kategori 3 natur, som er mindre heder, moser og overdrev, sker der et fald i ammoniakdepositionen (merdeposition), da der tages stalde ud af drift og der sker ændring fra slagtegrise til smågrise, hvilket medfører et fald i ammoniakemissionen fra husdyrbruget. Det samme gør sig gældende i forhold til øvrige naturtyper (fx enge og søer). Den almindelige betragtning er, at en merdeposition på 1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år ikke kan medføre en tilstandsændring af et almindeligt naturområde. Det mest restriktive krav, kommunen kan stille til kategori 3 natur, er en maksimalt merdeposition på 1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år.

Da der sker et fald i deposition til natur og totaldepositionskravene overholdes, vurderes ammoniakdeposition til natur ikke at kunne medføre en væsentlig negativ påvirkning.

Anvendelse af BAT

BAT er en forkortelse for "bedste tilgængelige teknik" (på engelsk: "best available techniques"). Da husdyrbruget er et IE-brug, er der krav til at anvende den bedste tilgængelige teknik i forhold til at minimere miljøbelastninger. Et IE-brug er et husdyrbrug, der er omfattet af EU's direktiv fra 2010 om Industrielle Emissioner. Der er dels faste krav til maksimal ammoniakemission i forhold til BAT i Husdyrloven og tilhørende Husdyrgodkendelsesbekendtgørelse, og dels har EU fastsat såkaldte BAT-konklusioner for IE-brug.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget overholder BAT for ammoniak.

Der er i ansøgningen redegjort for BAT med hensyn til godt landmandskab, ernæringsmæssig styring, vand, energi, støj, støv, lugt, emissioner fra gødning, forarbejdning af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, ammoniakemission og beregning af N- og P indhold i gødning.

Husdyrbruget skal desuden udarbejde et miljøledelsessystem, et oplæringsmateriale til ansatte samt en plan for kontrol, reparation og vedligehold.

For at leve op til BAT er der fortsat gyllekøling i en del af staldene og gyllebeholderen er fortsat teltoverdækket.

Forurenings- og genebegrænsende tiltag

Husdyrbruget har udarbejdet en beredskabsplan, hvor der er instrukser for, hvad man skal foretages sig i forbindelse med uheld med olie, kemikalier og gylle eller brand. Beredskabsplanen indeholder relevante kontaktoplysninger samt oversigtskort over husdyrbruget med angivelse af relevante oplag, flugtveje, slukningsmateriel mv.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Det har været overvejet, om der skulle bygges en ny smågrisestald i stedet for at ændre to slagtegrisestalde til smågrisestalde. Det er ikke overvejet, om der kan etableres andre ammoniakreducerende teknologier end teltoverdækning af den eksisterende gyllebeholder samt gyllekøling, da husdyrbruget lever op til BAT for ammoniakemission.

0-alternativet er, at husdyrbruget drives videre efter vilkårene fastsat i den eksisterende miljøgodkendelse og tillægget.

Husdyrbrugets ophør

Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde, gødningsopbevarings- og foderanlæg blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af affald vil blive bortskaffet i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

3. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika og påvirkningerne af det omgivende miljø

I dette kapitel beskrives husdyrbrugets indretning og drift, husdyrbrugets beliggenhed i forhold til omgivelserne, samt husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne med hensyn til ammoniak- og lugtemission og -deposition og eventuelle gener i forbindelse med støj, rystelser, vibrationer, støv, lys, skadedyr og transporter. Endvidere beskrives forbrug af naturressourcer og affaldsproduktion.

Hvor det er relevant efterfølges emnerne af en vurdering af det ansørgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, E1a, F1a-c)

Det eksisterende bygningsæt til husdyrbruget ligger samlet. Stuehuset er udlejet til en medarbejder. Valle opbevares i en ca. 10 m høj grå glasfibertank til valle på ca. 60 m³ og foder opbevares i tre grå Tune fodersiloer som er maks. 13,5 m høje med kapacitet til 53 m³, 53 m³ og 72 m³ foder. De nyeste fodersiloer burde have været anmeldt. Det antages at opstillingen lovliggøres med denne miljøgodkendelse. Den ca. 17,5 m høje kornsilo i stål på ca. 850 m³ benyttes ikke pt.

Husdyrbrugets bygninger, anlæg og gyllebeholder mv. ses af kortudsnittene i figur 1 samt bilag 1.

Figur 1: Husdyrbrugets stalde og opbevaringsanlæg

3.1.1 Produktionsarealer

Det følger af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der skal foretages beregninger for både den ansøgte drift, nudriften og driften for 8 år siden. Produktionsarealerne har været uændrede de seneste 8 år, hvorfor produktionsarealerne er ens i nudrift og ansøgt drift.

Produktionsarealerne er beregnet ud fra oplysninger fra ansøger om stimål samt mål på foderkrybber. Se bilag 3.

I "Slagtesvinestald (BBR 4 nord)" er der på et tidspunkt ændret gulv fra fulddrænet gulv til delvis fast gulv (25-49 %) og spalter. I den tidligste ansøgning om miljøgodkendelse til husdyrbruget (2015) er der i skema 69043 vist slagtesvin på fuldspaltegulv i stalden, mens der i den næste godkendelse i skema 84430 er vist, at stalden skulle ændres til slagtesvin på drænet gulv og spalter. Den faktiske ændring blev dog, at der blev ændret fra fuldspalter til delvis fast gulv (25-49 %) og spalter. Denne ændring blev desværre ikke medtaget i den efterfølgende godkendelsesansøgning, hvor stalden blev vist med drænet gulv og spalter. Ændringen berigtiges nu, og stalden er derfor vist som "Nyt (inkl. renoveret staldafsnit)". "Stald BBR 2 efter ændringer" er ligeledes vist som "Nyt (inkl. renoveret staldafsnit)", idet der sker ændringer i gulv mv. (se punkt 3.2).

I ansøgt drift tages stalden "Farestald (BBR 13)" ud af drift, idet farestierne er for små, og det ikke er hensigtsmæssigt/muligt at indsætte nyt inventar i stalden. "Slagtesvinestald (BBR 4 syd)" er taget ud af brug, men er angivet i 8 års drift og nudrift, idet der er tale om et godkendt staldafsnit, som har været udnyttet jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 30 stk. 3, og der er tale om en førstegangsgodkendelse efter Hus-

dyrbrugloven. Dyreholdet i staldene "Slagtesvinestald (BBR 4 nord)" og "Stald BBR" 2 efter ændringer" ændres fra slagtegrise til smågrise.

Der er linespil i "Drægtighedsstald (BBR11)" og "Drægtighedsstald (BBR 3)" og øvrige stalde har rørudslusning.

Produktionsarealerne i 8-års drift og nudrift fremgår af tabel 1 og produktionsarealerne i ansøgt drift fremgår af tabel 2.

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Slagtesvinestald (BBR 2)	763	Mekanisk ventilation	6 m	(#594780) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	632
Slagtesvinestald (BBR 4 nord) ændres til smågrise	430	Mekanisk ventilation	6 m	(#594742) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	316
Farestald (BBR 13)	289	Mekanisk ventilation	6 m	(#594743) Søer, diegivende. Kassestier, fuldspaltegulv	0	216
Løbe- drægtighedsstalde	953	Mekanisk ventilation	6 m	(#594745) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	553
				(#594744) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	0
Farestald (BBR 12 nord)	883	Mekanisk ventilation	6 m	(#594746) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	536
Farestald (BBR 12 syd)	414	Mekanisk ventilation	6 m	(#594747) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	253
Drægtighedsstald (BBR 11)	757	Mekanisk ventilation	6 m	(#594748) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	543
Drægtighedsstald (BBR 3)	1258	Mekanisk ventilation	6 m	(#594749) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	966
Nyeste farestald (BBR 15)	711	Mekanisk ventilation	6 m	(#594750) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	473
Slagtesvinestald (BBR 4 syd)	213	Mekanisk ventilation	6 m	(#650557) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	154
Sum						4642

Tabel 1: Stalde, ventilationsforhold, dyre- og gulvtype og produktionsarealer i 8 års drift og nudrift

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Slagtesvinestald (BBR 4 nord) ændres til smågrise	430	Mekanisk ventilation	6 m	(#591589) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	292
Løbe- drægtighedsstalde	953	Mekanisk ventilation	6 m	(#578957) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	553
				(#578956) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	0
Farestald (BBR 12 nord)	883	Mekanisk ventilation	6 m	(#578960) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	536
Farestald (BBR 12 syd)	414	Mekanisk ventilation	6 m	(#578962) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	253
Drægtighedsstald (BBR 11)	757	Mekanisk ventilation	6 m	(#578964) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	543
Drægtighedsstald (BBR 3)	1258	Mekanisk ventilation	6 m	(#578966) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	966
Nyestearestald (BBR 15)	711	Mekanisk ventilation	6 m	(#578968) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	473
Stald BBR 2 efter ændringer	697	Mekanisk ventilation	6 m	(#652188) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	535
Sum						4151

Tabel 2: Stalde, ventilationsforhold, dyre- og gulvtype og produktionsarealer i ansøgt drift

I den efterfølgende del af rapporten henvises primært til staldene BBR-numre. Se evt. BBR-oversigt i bilag 2.

Stalden BBR 2 er i nudrift opdelt i 6 lige store sektioner med identisk indretning og ændres til 5 lige store sektioner med identisk indretning samt et udleveringsrum og et depot i nordenden. Sektionerne indtegnes derfor som en stor stald men med lidt forskellig størrelse i 8 års drift og nudrift i forhold til i ansøgt drift. For at leve op til luftgeneafstandene skal 3 stier i stalden BBR 4 nord tages ud af brug.

Udleveringsarealet mellem BBR 2 og BBR 4 benyttes ikke som produktionsareal, hvorfor er derfor ikke indtegnet i Husdyrgodkendelse.dk.

3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Husdyrbruget har en teltverdækket gyllebeholder med flad bund på 2.600 m³ til opbevaring af flydende husdyrgødning (se tabel 3). Gyllebeholderen er opført i 1994 og indgår dermed i alle tre drifter. Gyllebeholderen er teltverdækket jf. vilkår i eksisterende miljøgodkendelse.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Overdækket gyllebeholder	Flydende				492
Nudrift					
Overdækket gyllebeholder	Flydende				492
8 års drift					
Overdækket gyllebeholder	Flydende				492

Tabel 3: Opbevaringsanlæg, lagertype og areal i m²

Fremadrettet er der ikke slagtegrise på husdyrbruget. Da staldene er fra før 1. maj 2023, vil der efter ændringerne derfor ikke være lovkrav om ugentlig udslusning. Der fortsættes dog med hyppig udslusning, idet alt gylle leveres til biogasanlæg. Pt. afhentes hver tirsdag, torsdag og fredag fra de forskellige forbeholdere. Den mængde afgasset biomasse, der modtages retur, og som ikke kan være i gyllebeholderen på husdyr-

bruget, køres direkte til opbevaring i gyllebeholdere på andre af ansøgers ejendomme. Der er monteret sugestudse på alle forbeholderne.

Afgasset biomasse i gyllebeholderen omrøres kun forud for udbringning.

Det er markbruget, der står for udbringningen af husdyrgødningen. Markdriften foregår primært med udgangspunkt i ejendommen Højervej 42, dog benyttes maskinhuset på Hjørpstedvej 7 til opbevaring af markmaskiner mv.

Med en forventet fremtidig maksimal produktion på op til maks. 1.050 årssøer og 40.000 smågrise til 15-20 kg er den årlige gylleproduktion, vaskevand samt regnvand fra udleveringsareal på ca. 9.334 m³ (beregnet ud fra normtal). Opbevaringskravet for husdyrgødning på minimum 9 måneder opbevares opfyldes som nævnt ved opbevaring af en del af gyllen/den afgassede biomasse i andre af ejers gyllebeholdere. Der er indsendt kapacitetsberegning til kommunen.

3.1.3 Drift af anlægget

Det er ejer og 4 ansatte, der står for driften af husdyrbruget. Efter ændringen vil der blive behov for endnu en ansat. Markdriften sker som beskrevet primært med udgangspunkt i Højervej 42. Driften af anlægget er beskrevet i de følgende afsnit i denne rapport, men derudover kan der nævnes at der er følgende faste procedurer på husdyrbruget:

- Der registreres dyr i CHR
- Der registreres antal dyr bortskaffet til DAKA og dyr sendt til slagtning (svineflyttedatabasen)
- Der føres E-kontrol
- Der er gyllebeholderkontrol af gyllebeholderen via beholderkontrolordningen
- Der føres logbog over teltoverdækningen på gyllebeholderen
- Gyllepumpning til gyllevogn sker med automatisk afbrydning ved fuld tank samt returløbsrør (markbruget)
- Der føres journal over medicinforbrug
- Der gennemføres årlig kontrol af elinstallationerne af autoriseret el-installatør samt termofotografering
- Pulverslukkerne tjekkes årligt og udskiftes ved behov (Falck)
- I løbet af dagen bliver dyr, anlæg, installationer og materiel holdt under opsyn
- Opgørelse over ressourceforbruget (brændstof, el, vand og foder) registreres i regnskabet
- Der udarbejdes mark- og gødningsplaner (markbruget)
- Der føres sprøjtejournal (markbruget)

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, F1b-c, F5a)

Ansøgningen omhandler en miljøgodkendelse efter de nugældende regler til fri produktion i de eksisterende lovligt etablerede stalde. Der er ikke planlagt nedrivning/fjernelse af stalde eller anlæg i forbindelse med de ansøgte ændringer. Det er dog muligt, at den sydlige del af BBR 4 samt den store kornsilo på et tidspunkt skal rives ned. Hvis dette sker, vil der forinden blive indsendt ansøgning om nedrivningstilladelse samt anmeldt bygningsaffald.

Som beskrevet tages staldene "Farestald (BBR 13)" og "Slagtesvinestald (BBR syd)" ud af drift. Bygningerne vil i stedet blive benyttet til andre formål. Foreløbig kommer de dog til at stå tomme.

Staldene BBR 2 og den nordlige del af BBR 4 ændres til smågrisestalde.

I BBR 2 kan råhuset og en del af kanalerne genbruges. Ændringerne i stalden kommer til at bestå i opbygning af fast gulv med lecca-blokke, sand og beton, nye muradskillelser og lofter samt nyt inventar og spalter – herunder ændring fra 6 til 5 sektioner samt etablering af et udleveringsrum og et depot i den nordligste del af bygningen. I stalden i den nordligste del af BBR 4 skal der udelukkende udskiftes inventar og spalter.

Pga. renoveringen og berigtigelsen af staldene er begge stalde vist som "ny/renoveret".

Placeringer af stalde og anlæg mv. fremgår af oversigtskortet i bilag 1.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)

Ansøger har desuden slagtegrisehold i lejede stalde på Trøjborgvej 25 og 30, 6261 Bredebro.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, F1a, F4)

3.4.1 Landskab

Hjerpstedvej 7 er beliggende ved den samlede bebyggelse Nørre Sejerslev mellem Hjerpsted og Visby. Der er tale om et relativt fladt terræn på en ældre moræneflade. Landbrugslandskabet er kendetegnet af store og mellemstore dyrkede marker, med enkelte levende hegn. Nord og øst for husdyrbruget ligger beboelserne i Nørre Sejerslev. Øst for Nørre Sejerslev ligger Sejersbæk Kog og længere mod nord ligger Kogsbøl Mose.

Det er etableret afskærmende beplantning i form af et 3-4-rækket levende hegn øst, nord og vest for gyllebeholderen og beplantningen fortsætter ned langs maskinhuset (BBR 7). Herudover er der etableret allé-træer langs den østligste indkørsel fra Hjerpstedvej og øst for stuehuset samt allé-træer og hæk langs grusvejen syd for de østligste bygninger. Der er ingen planer om at ændre beplantningen.

Det højeste anlæg på husdyrbruget er kornsiloen, der er op til ca. 17,5 m høj. Fodersiloerne der blev opstillet i 2020 mellem kornsiloen og valletanken er lavere end kornsiloen.

Ifølge kortmaterialet på Plandata³ ligger husdyrbruget uden for udpegningerne Kulturhistoriske bevaringsværdier, Værdifulde kulturmiljøer, Bevaringsværdigt landskab, Større sammenhængende landskab, Værdifulde geologiske områder samt Kystnærhedszonen men inden for Særlig værdifuldt landbrugsområde.

Bygningerne på husdyrbruget er opført i hvide og grå nuancer i mursten og stålplader og grå fibercement-tage. Stuehuset har sortglaseret tegltag. Kornsiloen er i grå stål og fodersiloerne er grå glasfibersiloer. Gyllebeholderen er etableret i betonelementer og teltdugen er en grå PVC-dug.

Vurdering af landskab

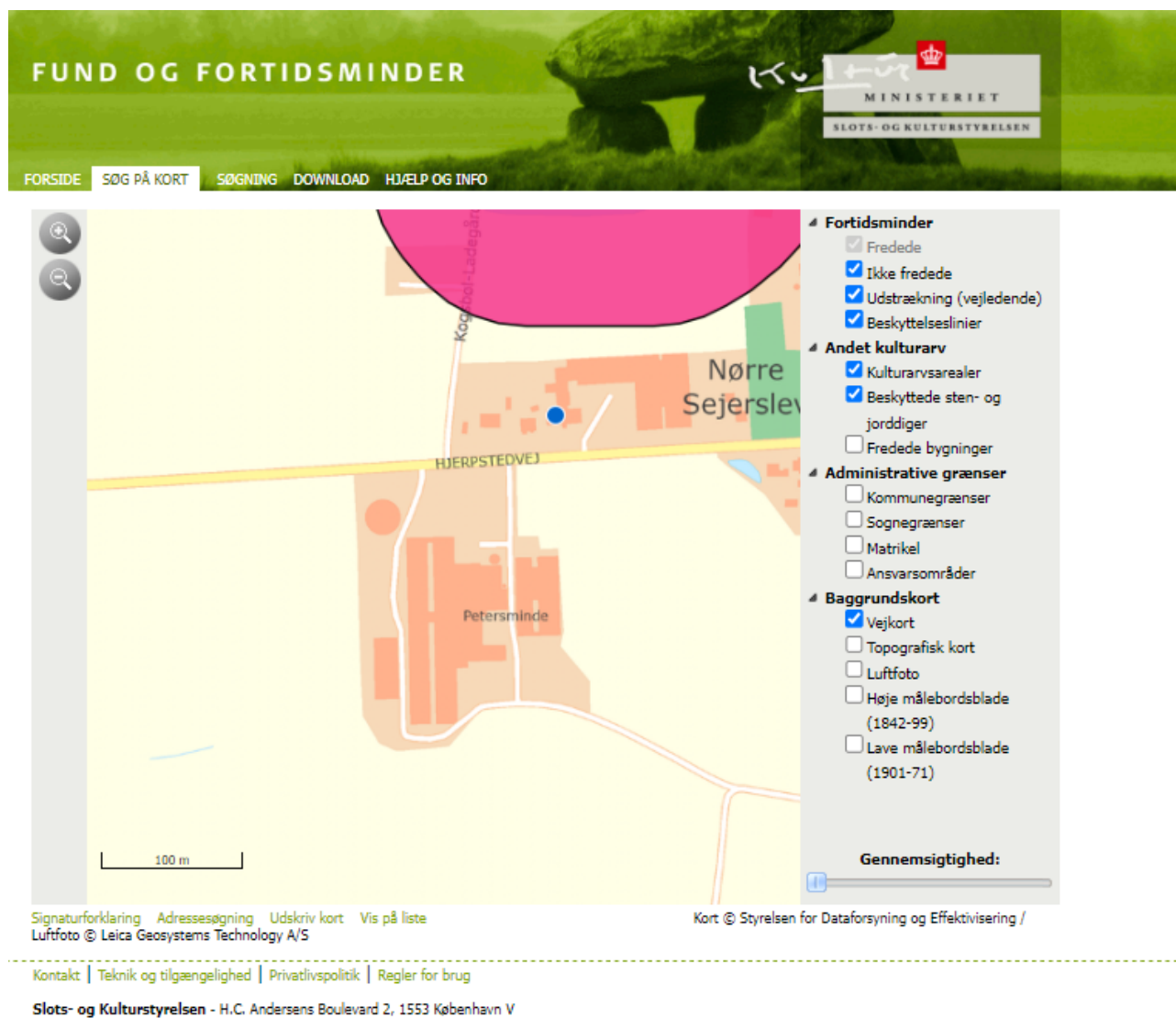
Eftersom husdyrbruget ligger uden for alle landskabelige udpegninger og de eneste ændringer er, at der er opstillet yderligere fodersiloer mellem de eksisterende siloer, og disse er lavere end den højeste silo, vil landskabet ikke kunne blive væsentlig negativt påvirket af det ansøgte. Som beskrevet er der heller ingen planer om at ændre i den nuværende beplantning. Nedrives kornsiloen, vil husdyrbruget blive mindre synligt i landskabet.

3.4.2 Kulturarv

Ifølge Slots- og Kulturarvsstyrelsens hjemmeside er der ikke registreret fund af fortidsminder i umiddelbar nærhed af husdyrbruget. På kortudsnittet herunder angiver den blå markering det nærmeste ikke fredede

³ <http://kort.plandata.dk/spatialmap?>

fund. Godt 200 m nord for husdyrbruget ligger Kogsbøl Voldsted med tilhørende 100 m beskyttelseslinje (pink markering).

Figur 2: Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til fund og fortidsminder

Vurdering af kulturarv

Da der ikke skal ske bygningsmæssige udvidelser eller ændringer, skal der ikke ske jordarbejde, og der er derfor ingen risiko for at påvirke eventuel kulturarv skjult i jorden. Fodersiloerne, der lovliggøres, er placeret på en betonplatform, der er etableret i terrænniveau.

3.4.3 Materielle goder

Begrebet materielle goder er et begreb, der ikke benyttes i det daglige sprog. Med materielle goder menes materielle ting og ejendom. Ud fra denne betragtning skal der redegøres for, om ting og ejendomme kan blive væsentligt påvirket af husdyrbruget og dets udvidelse. Som beskrevet i det efterfølgende punkt, overholdes alle afstandskrav.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har i flere sager afgjort, at værditab som følge af godkendelse af husdyrbrug efter nævnets opfattelse ikke er et hensyn, der skal indgå i vurderingen af en ansøgning efter Husdyrbrug-loven.

Vurdering af materielle goder

Med ca. 80 m fra nærmeste bygning/anlæg på husdyrbruget til nærmeste nabobeboelse, og overholdelse af lugtgeneafstande til nabobeboelse (se punkt 3.7), vurderes husdyrbruget ikke at kunne påvirke naboers materielle ting og ejendomme væsentligt. Forholdet til kulturarven er beskrevet og vurderet under punkt 3.4.2.

3.4.4 Afstandskrav

Husdyrbruglovens § 6 og § 7 overholdes, idet husdyrbruget ligger mere end 50 m fra:

- eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- en nabobeboelse

samt mere end 10 m fra

- ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder
- nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder

I tabellen herunder er afstande jf. Husdyrbruglovens § 6 stk. 1 nr. 4 samt § 8 stk. 1 vist.

Nærmeste vandhul - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Silo 3	182
Staldbygning	Stald BBR 2 efter ændringer	146
Gødningslager	Overdækket gyllebeholder	244

Nærmeste naboskel - Naboskel		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Silo 3	197
Staldbygning	Stald BBR 2 efter ændringer	161
Gødningslager	Overdækket gyllebeholder	262

Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed? - Levnedsmiddelvirksomhed		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Silo 1	3665
Staldbygning	Stald BBR 2 efter ændringer	3623
Gødningslager	Overdækket gyllebeholder	3748

Tabel 4: Afstande jf. Husdyrbruglovens § 6 stk. 1 nr. 4 og § 8 stk. 1.

Nærmeste nabobeboelse, hjerpstedvej 10 - Nabobeboelse		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Silo 3	100
Staldbygning	Farestald (BBR 12 nord)	89
Gødningslager	Overdækket gyllebeholder	104

Nærmeste aktive boring jf. Jupiterdatabasen (?) - Vandforsyningsanlæg (ikke almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Silo 3	513
Staldbygning	Stald BBR 2 efter ændringer	477
Gødningslager	Overdækket gyllebeholder	568

Nærmeste aktive vandværksboring jf. Jupiterdatabasen - Vandforsyningsanlæg (almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Silo 1	2387
Staldbygning	Drægtighedsstald (BBR 3)	2272
Gødningslager	Overdækket gyllebeholder	2339

Hjerpstedvej (faktisk vej - ikke matrikulært vejskel) - Offentlig vej og privat fællesvej		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Silo 3	78
Staldbygning	Farestald (BBR 12 nord)	64
Gødningslager	Overdækket gyllebeholder	83

Stuehus - Beboelse på samme ejendom		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Silo 1	44
Staldbygning	Løbe- drægtighedsstalde	18
Gødningslager	Overdækket gyllebeholder	116

Nærmeste nabobeboelse, Hjerpstedvej 12 - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Silo 3	105
Staldbygning	Farestald (BBR 12 nord)	81
Gødningslager	Overdækket gyllebeholder	82

Nærmeste rørlagte vandløb/grøft - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Silo 1	91
Staldbygning	Stald BBR 2 efter ændringer	39
Gødningslager	Overdækket gyllebeholder	177

Tabel 4: Afstande jf. Husdyrbruglovens § 8 stk. 1 - fortsat.

Husdyrgodkendelse.dk måler fra den/det stald/gødningslager, der ligger tættest på de udpegede punkter. Punkterne er udpeget, så de ligger tættest muligt på de eksisterende stalde og gyllebeholderen.

Afstandskravene til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m², offentlig vej og privat fællesvej, og beboelse på samme ejendom er 15 m - afstandskravene til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning og til levnedsmiddelvirksomhed er på 25 m - afstandskrav til naboskel er på 30 m og afstandskrav til nærmeste nabobeboelse og vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning er på 50 m.

På kortudsnittene herunder er vist nærmeste rørlagte vandløb/grøft, vandhul, naboskel, nabobeboelse, offentlig vej og stuehus. Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed og aktive boring og vandværksboring ligger så langt væk, at de nærmeste øvrige punkter ikke ville kunne ses ordentligt på kortudsnittet, hvis der zoomes så langt ud, så de alle er med på kortudsnittet.

Figur 3: Kortudsnit over afstande

3.4.5 Byggelinjer og andre beskyttelseslinjer mv.

Det eksisterende husdyrbrug ligger uden for alle kirke- og skovbyggelinjer, sø-, å-, og fortidsmindebeskyttelseslinjer, beskyttede sten- og jorddiger samt uden for kystnærhedszonen.

Vurdering af afstandskrav og andre beskyttelseslinjer (3.4.4 og 3.4.5)

Da alle afstandskrav jf. miljølovgivningen overholdes og der ikke sker ændringer inden for beskyttelseslinjer, er der ikke behov for at foretage en nærmere vurdering af afstandskrav eller beskyttelseslinjer.

3.4.6 Jordarealer og jordbund

Alle stalde, kanaler, gyllerør, forbeholdere og gyllebeholder er udført i tætte og stabile materialer.

Der er ikke registreret jordforureninger på husdyrbrugets arealer. Husdyrbruget ligger uden for kortlagte råstofgraveområder (råstofplan 2020). Der er ikke anvendt slagger på husdyrbruget. Jordbundstypen i området er angivet som lerblandet sandjord.

Vurdering

Da stalde, kanaler, gyllerør, forbeholdere og gyllebeholder er etableret i tætte og stabile materialer, vurderes det, at der fra selve husdyrbruget ikke ved normal drift kan ske væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer eller jordbund.

3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, F1d)

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gulvtype i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift samt evt. oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter.

Ammoniakemissionen fra stalde og opbevaringslagre fremgår af tabel 5. Den totale ammoniakemission fra husdyrbruget er i 8 års drift og nudrift på 5.725,0 kg NH₃-N/år og i ansøgt drift på 3.372,7 kg NH₃-N/år. Faldet i ammoniakemissionen skyldes, at farestalden (BBR 13) tages ud af drift, samt at der ændres fra slagtegrise til smågrise i de to østligste stalde. I alle tre drifter er der indregnet ammoniakreducerende effekt fra gyllekølingen og teltoverdækningen af gyllebeholderen.

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	3274,3	98,4	3372,7
Nudrift	5626,6	98,4	5725,0
8 års-drift	5626,6	98,4	5725,0

Tabel 5: Ammoniakemission fra staldafsnit, opbevaringslagre og totalt fra husdyrbruget

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttede af europæisk lovgivning (Natura 2000 områder). Der må heller ikke ske påvirkning af naturområder, der er beskyttet af dansk lovgivning, eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV arter).

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen kategoriserer naturen i kategori 1, 2 og 3 natur og fastsætter beskyttelsesniveauer, som fremgår af tabel 6.

Naturområder i nærheden af husdyrbruget er udpeget og fremgår af figur 4 og 5 og beregningerne af ammoniak til disse områder fremgår af tabel 7.

Ammoniakfølsom natur	Beskrivelse	Krav
Kategori 1	Ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper uanset størrelse jf. bilag 3 pkt. D i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug hvis de er beliggende inden for et Natura 2000 område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev inden for et Natura 2000 område som er omfattet af § 3 i NBL ⁴ (dvs. større end 2.500 m ²)	Max. totaldeposition (stald og lagre) afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2	Ammoniakfølsomme naturtyper som ligger udenfor Natura 2000 område: højmoser, lobeliesøer, heder der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i NBL og overdrev der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i NBL.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3	Ammoniakfølsomme naturtyper der ikke er omfattet af kategori 1 og 2 og som ligger uden for Natura 2000 område i form af heder, moser og overdrev der er omfattet af § 3 i NBL samt ammoniakfølsomme skove. For at være ammoniakfølsom skal skove være større end 0,5 ha og mere end 20 m bred og bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer og	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition, og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år

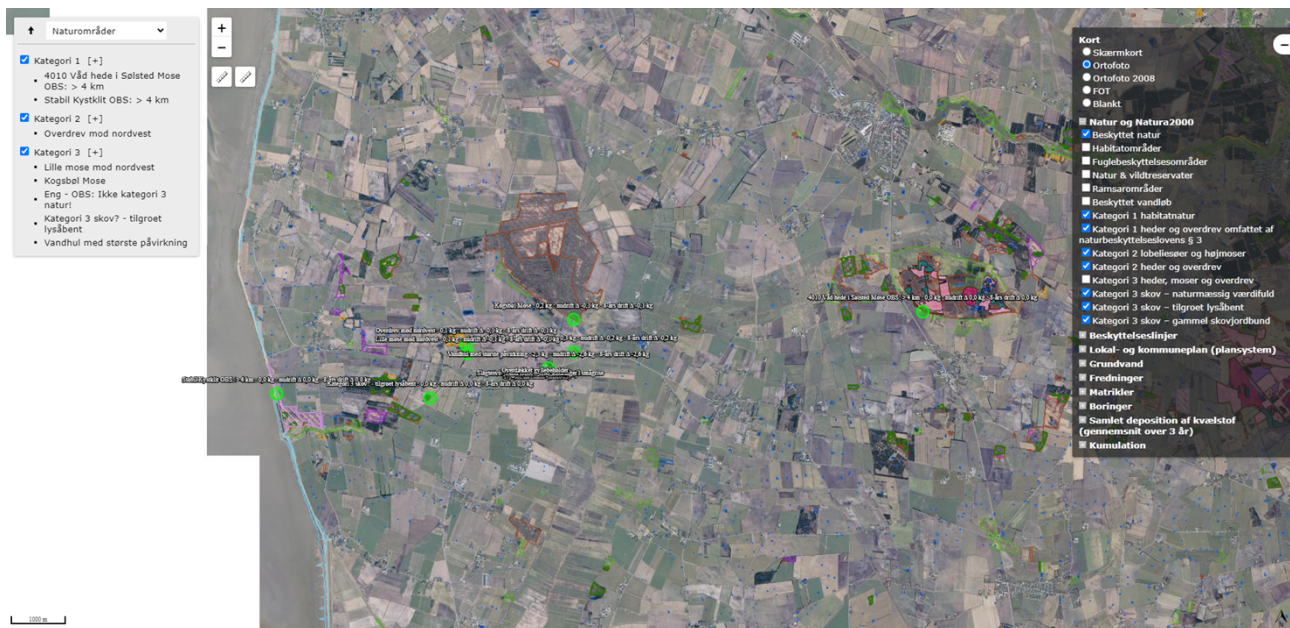
⁴ Naturbeskyttelsesloven, Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 1392 af 04/10/2022

	<p>1) hvor der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«,</p> <p>2) hvor skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller</p> <p>3) hvor der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelsskovearter, som er medtaget på listen "Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove" og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.</p>	
<p>Beskyttede naturtyper der ikke hører under Kategori 1-3, men som efter en konkret vurdering, er ammoniak-følsomme.</p>	<p>Kan fx være enge, strandenge og søer</p>	
<p>* Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH3-N pr. år indenfor 200 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH3-N pr. år indenfor 200-300 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH3-N pr. år indenfor 300-500 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH3-N pr. år indenfor 500-1.000 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH3-N pr. år indenfor 1.000-2.500 m</p>		

Tabel 6: Krav til maksimal total- og merdeposition af ammoniak til natur

Figur 4: Husdyrbrugets placering i forhold til de nærmeste naturområder

Figur 5: Husdyrbrugets placering i forhold til alle udpegede naturområder

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Vandhul med største påvirkning	Kategori 3	Ansøger	0	V	-2,6	-2,6	2,3
Kategori 3 skov? - tilgroet lysåbent	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Eng - OBS: Ikke kategori 3 natur!	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	-0,2	-0,2	0,3
Stabil Kystklit OBS: > 4 km	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Kogsbøl Mose	Kategori 3	Ansøger	0	S	-0,1	-0,1	0,2
Lille mose mod nordvest	Kategori 3	Ansøger	0	S	-0,1	-0,1	0,1
4010 Våd hede i Sølsted Mose OBS: > 4 km	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
Overdrev mod nordvest	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	-0,1	-0,1	0,1

Tabel 7: Total og merdeposition af ammoniak til udpegede naturområder

Alle punkter er sat i den afstand og retning, der giver den største totaldeposition.

Kategori 1 natur

Det nærmeste kategori 1 naturområde er et område med grøn/grå klit ved kysten ca. 5 km vest for husdyrbruget og ca. 950 m sydvest for Hjørpsted i Natura 2000 habitatområdet Vadehavet. Der er endvidere udpeget nærmeste kategori 1 natur i Sølsted Mose, som ligger ca. 7,4 km østnordøst for husdyrbruget.

Da der er mere end 4 km til nærmeste kategori 1 natur, er der ikke brugt tid på at vurdere, om der er andre husdyrbrug der påvirker kategori 1 naturen, idet Husdyrgodkendelse.dk altid beregner en deposition til punkter længere væk end 4 km til 0,0 kg N/ha/år. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens totaldepositionskrav på 0,2-0,7 kg N/ha/år til kategori 1 natur er således overholdt.

Kategori 2 natur

Det nærmeste kategori 2 naturareal er jf. Husdyrgodkendelse.dk et overdrev ca. 1,4 km nordvest for husdyrbruget. Totaldepositionen til overdrevet er beregnet til 0,1 kg N/ha/år. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens totaldepositionskrav til kategori 2 natur på maksimalt 1,0 kg N/ha/år overholdes således.

Kategori 3 natur og § 3 områder

De nærmeste kategori 3 naturområder er to moser samt en kategori 3 skov ca. 1,2-2,1 km fra husdyrbruget.

Ud over de ovenfor beskrevne naturpunkter er der desuden foretaget depositionsregninger til de nærmeste § 3 registrerede naturområder, som er en eng samt en mindre sø. Der ligger mange søer i de omkringliggende marker. Det er testet, hvilken sø, der modtager den største deposition, og det er valgt kun at udpege et ammoniakberegningsspunkt for denne sø.

Som det fremgår af beregningerne, så kommer der ingen merdeposition til nogen af naturområderne, men tværtimod reduceres ammoniakdepositionen til nogle af punkterne, idet den samlede ammoniakemission fra husdyrbruget reduceres betragteligt.

Det mest restriktive krav, kommunen kan stille til kategori 3 natur, er maksimalt 1 kg N/ha/år i merdeposition.

Der er ikke udspecificeret tålegrænser for alle naturtyper. DCE under Aarhus Universitet har fastsat empirisk baserede tålegrænser for forskellige naturtyper (se tabel 8 herunder).

Tabel 2. Empirisk baserede tålegrænser for naturbeskyttelseslovens terrestriske naturtyper samt for klit, løv- og nåleskov baseret på de seneste anbefalinger fra UNECE, 2011.

Naturtype	Tålegrænse	Differentiering
Overdrev	10-25	¹ sure overdrev 10-15, kalkholdige overdrev 15-25
Klit	8-20	grå klit og grønsværklit 8-15, øvrig klit 10-20
Hede	10-20	der kan være klit kortlagt som § 3 hede
Fersk eng	15-25	^{1,2}
Strandeng	30-40	^{1,2}
Mose (og kær)	5-30	højmoser 5-10, hængesæk, tørvelavninger 10-15, fattigkær og hedemoser 10-20, kalkrige moser og væld, rigkær 15-30
Løvskov	10-20	Skovbevoksede tørvemoser 10-15
Nåleskov	10-20	

¹ Bør ikke anvendes for arealer med kulturgræsland / hvor den væsentligste påvirkning er en hidtil lovlig landbrugsmæssig. Dette vil primært gælde engarealer og bør ses over en længere tidsperiode. Intervallet dækker således som udgangspunkt 'naturenge'. Se også note 2.

² Den atmosfæriske afsætning skal ses i sammenhæng med andre tilførsler, fx med overfladenær afstrømning.

Tabel 8: Tålegrænser for terrestriske naturtyper⁵.

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning og klagenævnets praksis skal der ved vurdering af ammoniakdeposition til natur og tålegrænser benyttes et 3-års gennemsnit for baggrundsbelastningen. Gennemsnittet af baggrundsbelastningen fra ammoniak for 2019-2021 er for det 5,6 km x 5,6 km grid som husdyrbruget ligger i på 14,6 kg N/ha/år jf. kortlaget "Samlet deposition af kvælstof til miljøgodkendelse (2019-2021)" i Danmarks Miljøportal. Endvidere skal husdyrbrugets beregnede totaldeposition lægges sammen med baggrundsbelastningen, når det skal vurderes, om tålegrænser er overskredet.

⁵ http://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2018/Opdatering_empirisk_baserede_taalegraenser.pdf

Vurdering af ammoniakdeposition til naturområder

Der ligger fx ingen klitter, højmoser eller andre mosetyper med meget lave tålegrænser i nærheden, som husdyrbruget bidrager med deposition til. For øvrige naturtyper i nærheden, som modtager en vis deposition fra husdyrbruget (skov, sø og øvrige type mose) overstiges den øvre tålegrænse ikke. Da Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens krav til total- og merdeposition af ammoniak til kategori 1, 2 og 3 natur overholdes, vurderes ammoniakdepositionen til de nærliggende naturområder ikke at kunne påvirke naturarealerne væsentligt negativt.

3.6 Biologisk mangfoldighed/biodiversitet (F4, F1c)

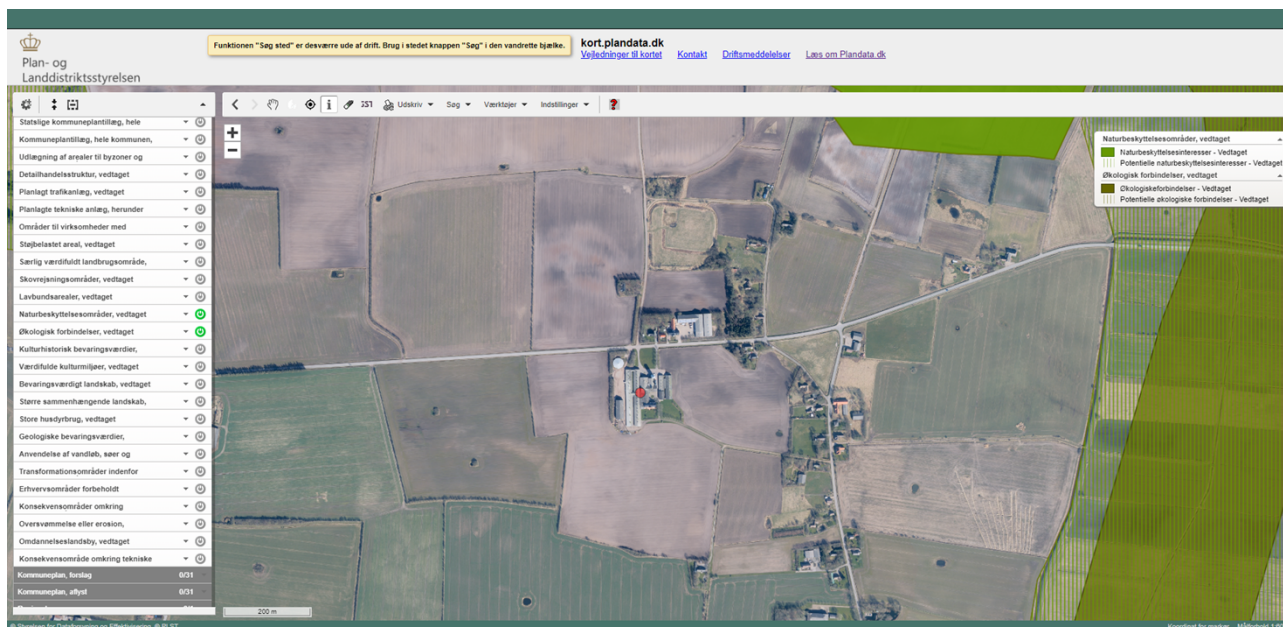
Som vi læser Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, så er det den nærliggende biodiversitet, der kan forventes at blive berørt af projektet, der skal beskrives, herunder biodiversitetens relative rigdom, forekomst, kvalitet og regenereringskapacitet i området og dettes undergrund.

FN definerer biodiversitet som: *"Mangfoldigheden af levende organismer i alle miljøer, både på land og i vand, samt de økologiske samspil, som organismerne indgår i. Biodiversitet omfatter såvel variationen indenfor og mellem arterne som mangfoldigheden af økosystemer."* Med andre ord er biodiversitet alt liv på jordkloden, herunder dyr, planter, svampe, bakterier og andet levende både på land og i vand.

Et traditionelt husdyrbrug, vil kunne påvirke biodiversiteten med ammoniak, der udledes gennem luften, udslip af forurenende stoffer i form af næringsstoffer eller kemikalier, afdrift eller afstrømning af bekæmpelsesmidler anvendt i marken eller ved direkte fysisk påvirkning, fx hvis der fjernes natur, leve-, yngle- eller opholdssteder.

Påvirkningen med ammoniak på naturtyper er beskrevet i det foregående punkt. I et efterfølgende afsnit under dette punkt beskrives bilag IV-arter og eventuel påvirkning heraf.

Udpegningen af økologiske forbindelser og naturbeskyttelsesinteresser fremgår af nedenstående kortudsnit.

Figur 6: Kort over økologiske forbindelser mv. fra Plandata.dk

Som det fremgår, ligger husdyrbruget uden for udpegede økologiske eller potentielle økologiske forbindelser og områder med naturbeskyttelsesinteresser eller potentielle naturbeskyttelsesinteresser.

Bilag IV-arter mv.

Bilag IV-arter er arter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. De beskrives som strengt beskyttede arter. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Af faglig rapport fra DMU nr. 635, Håndbog over dyrearter på habitatdirektivets bilag IV⁶ fremgår udbredelsen af forskellige arter i et grid på 10 km x 10 km fordelt over hele landet. Der er desuden udgivet en videnskabelig rapport i 2013 over overvågning af arter⁷. Af rapporterne fremgår, at nedenstående arter kan være registreret i nærområdet til husdyrbruget.

Dansk navn:	Videnskabeligt artsnavn:
Vandflagermus	<i>Myotis daubentonii</i>
Sydflagermus	<i>Eptesicus serotinus</i>
Pipistrellflagermus	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>
Odder	<i>Lutra lutra</i>
Markfirben	<i>Lacerta agilis</i>
Spidssnudet frø	<i>Rana arvalis</i>
Løgfrø	<i>Pelobates fuscus</i>
Spidssnudet frø	<i>Rana arvalis</i>

Tabel 9: Liste over bilag IV-arter

Ifølge kortene på Danmarks Miljøportal over registrerede bilag IV-arter, er der ikke registreret bilag IV-arter inden for 1.000 m fra husdyrbruget.

Figur 7: Kort over registreringer af bilag IV-arter

Gamle bygninger og træer **kan** fungere som dagskul og overvintringssteder for flagermus.

Flere af områdets søer og vådområder **kan** være yngle- og levesteder for padder.

⁶ Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>

⁷ AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 <https://www2.dmu.dk/Pub/SR50.pdf>

Hvis den sydlige del af BBR 4 og kornsiloen på et tidspunkt skal rives ned, skal det tjekkes, at der ikke er flagermus, der har taget ophold i bygningen eller siloen. Ind til videre har der ikke været tegn på at der bor eller opholder sig flagermus i bygningen eller siloen. Både bygningen og siloen er helt lukkede.

Der bør søges professionel rådgivning, hvis der mod forventning træffes på flagermus i bygninger eller anlæg, der skal rives ned, så der kan foretages en korrekt udslusning af flagermus. Eventuel udslusning af flagermus skal ske i perioderne d. 15. april - 15. maj eller d. 15. august - 15. september.

Samlet vurdering

Den generelle vurdering er, at en merdeposition på 1,0 kg N/ha/år ikke kan medføre en tilstandsændring af et almindeligt § 3 beskyttet naturareal. Ammoniak er så vidt vides ikke direkte skadelig for bilag IV-arter eller for andre arter. Den største effekt af ammoniakdepositionen vil være risiko for tilgroning af lysåbne naturarealer.

Da ammoniakemissionen fra husdyrbruget reduceres betragteligt og merdepositionen til nærmeste naturarealer er negativ i forhold til nudrift og 8 års drift, og der ikke fjernes beplantninger, stenbunker, jorddiger eller gamle bygninger, som vurderes at kunne være mulige opholdssteder for bilag IV-arter, vurderes det, at husdyrbruget ikke kan påvirke bilag IV-arters eller andre arters yngle- eller levesteder negativt.

Når de generelle udbringningsregler for husdyrgødning samt krav til anvendelse af bekæmpelsesmidler overholdes, vurderes der ikke at kunne ske væsentlig påvirkning af biodiversiteten ved markdriften, der som beskrevet varetages af markbruget.

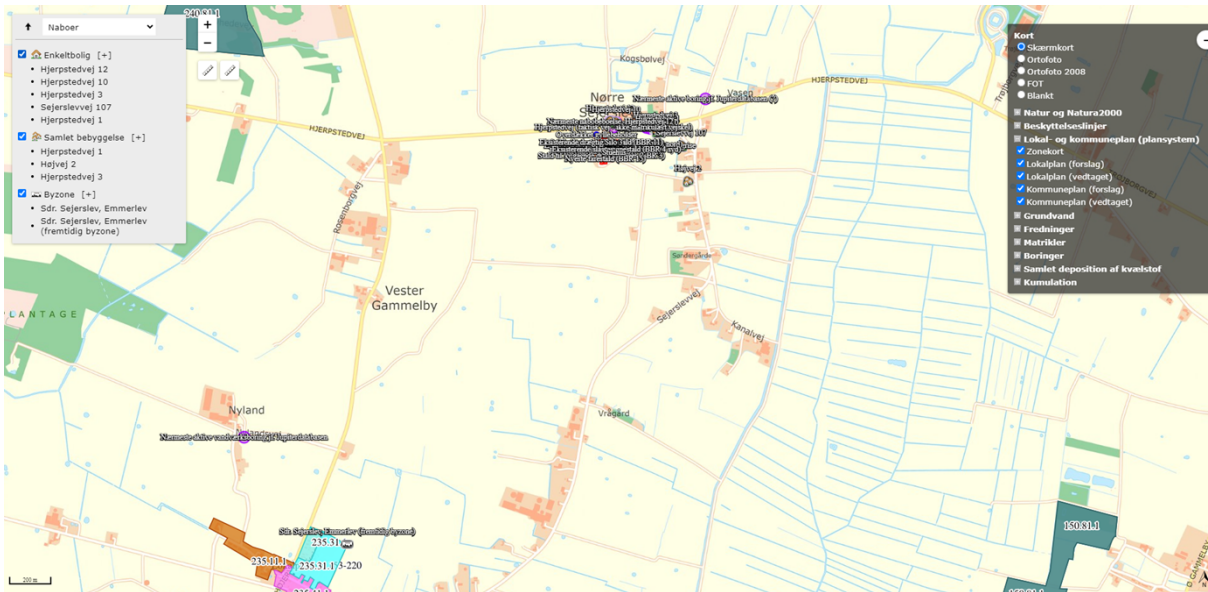
3.7 Lugtmission (B6, B4, E1b, E1c)

De nærmeste lugtberegningsskemaer er udpeget i skema 238276 i Husdyrgodkendelse.dk og ses i figur 8.

Nærmeste enkelt beboelser uden landbrugspligt er Hjørpstedvej 10 og 12. Nærmeste enkelt beboelser, der udløser samlet bebyggelse Nørre Sejerslev er Hjørpstedvej 1 og 3. Nærmeste byzone er en byzoneafgrænsningen i Sejerslev. Derudover er nærmeste grænse for fremtidig byzone i Sejerslev også udpeget. Nærmeste sommerhusområde er ikke udpeget, da det ligger meget længere væk end nærmeste byzone. Ligeledes er nærmeste relevante lokalplanlagte område, der udløser samme krav som samlet bebyggelse, ikke udpeget, da det ligger meget længere væk end Sejerslev by.

Der er ikke kumulation med andre husdyrbrug i forhold til lugt til enkelt beboelse eller byzone, idet der ikke ligger husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for henholdsvis 100 m fra nærmeste enkelt bolig eller 300 m fra den nærmeste byzone (vurderet ud fra oplysninger i Landbrugsstyrelsens kort over jordbrugsanalyser)⁸.

⁸ <https://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=jordbrugsanalyse>

Figur 8: Nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Hjørpstedvej 1	0	FMK	161,7	161,7	256	Ja
Hjørpstedvej 10	0	FMK	161,7	161,7	139,4	Nej
Hjørpstedvej 12	0	FMK	161,7	161,7	140,8	Nej
Hjørpstedvej 3	0	FMK	161,7	161,7	254,5	Ja
Sejerslevvej 107	0	FMK	161,7	161,7	363,7	Ja
Hjørpstedvej 1	0	NY	318,1	318,1	258,6	Nej
Hjørpstedvej 3	0	NY	318,1	318,1	257,1	Nej
Højvej 2	0	NY	318,1	318,1	432,1	Ja
Sdr. Sejerslev, Emmerlev	0	FMK	511,3	511,3	2754,5	Ja
Sdr. Sejerslev, Emmerlev (fremtidig ...)	0	FMK	511,3	511,3	2405	Ja

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

Gul: Genekriterie er ikke overholdt, men der kan søges om dispensation jf. § 33 ("50 % reglen).

Konsekvenszone: 715 m

Tabel 10: Beregning af lugtgeneafstande til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone

Geneniveauerne for lugt beregnes efter Miljøstyrelsens lugtmodel i odour units (OU_E) og efter FMK-modellen i lugtenheder (LE). Geneniveauerne må maksimalt være $5 OU_E$ pr. m^3 og $1 LE$ pr. m^3 til områder, der ifølge kommuneplanens rammedel er udlagt til eksisterende eller fremtidigt byzone- eller sommerhusområde, $7 OU_E$ pr. m^3 og $3 LE$ pr. m^3 til samlet bebyggelse og område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende samt $15 OU_E$ pr. m^3 og $10 LE$ pr. m^3 til enkelt beboelser uden landbrugspligt.

De beregnede lugtgeneafstande fremgår af tabel 10. Det fremgår, at minimum 81-86 % af lugtgeneafstanden til de mest belastede punkter, den samlede bebyggelse udløst af Hjørpstedvej 1 og enkeltbeboelsen Hjørpstedvej 10, kan overholdes. Boliger der udløser samlet bebyggelse er vist i tabellen med et ikon med 3 huse i en klump og enkeltbeboelse med et enkelt hus.

Lugtemissionen fra husdyrbruget falder i ansøgt drift pga. stalde, der tages ud af drift, samt ændringen fra slagtegrise til smågrise i to af staldene. Lugtemissionen er således beregnet til $29.225,6 LE/s$ og $78.817,4 OU/s$ i nudrift og $25.749,6 LE/s$ $52.199,2 OU/s$ i ansøgt drift.

Husdyrgodkendelse.dk beregner udelukkende lugt fra stalde. Ud over lugt fra staldene, kan der være lugt fra gyllebeholdere. Fra gyllebeholdere kan der være lugtafgivelse i sær i forbindelse med omrøring og pumpning. Der vil også kunne forekomme lugtgener i forbindelse med udbringning af husdyrgødning på marker. Der er generelle regler i Husdyrgødningsbekendtgørelsen for udbringning af gylle op til byzoneområder og lokalplanlagte områder, hvor lokalplanen udlægger området til boligformål. Dette betyder, at der ikke må udbringes husdyrgødning inden for 200 m fra disse områder på lørdage, søndage og helligdage.

Der er ikke kendskab til, at lugt fra husdyrbrug er direkte sundhedsskadelig.

Vurdering

Lugt opfattes forskelligt af forskellige personer. Det kan derfor ikke afvises, at nogle vil finde lugtgeneafstandene utilstrækkelige, mens andre ikke føler sig generet, selv om de bor inden for lugtgeneafstandene. Det vurderes, at en afstand på ca. 81 m fra nærmeste stald til nærmeste nabo på Hjørpstedvej 12 er tilstrækkelig til at undgå væsentlige lugtgener. Som beskrevet falder lugtemissionen fra husdyrbruget med de ansøgte ændringer.

3.8 Øvrige emissioner og gener (B7, E1b, F1d, F5c, F8)

I de efterfølgende underpunkter beskrives potentielle gener fra støj, rystelser og vibrationer, støv, lys, skadedyr og transport. Da husdyrbruget ligger tæt på nabobeboelser og samlet bebyggelse, er det nødvendigt at have fokus på ikke at genere naboer.

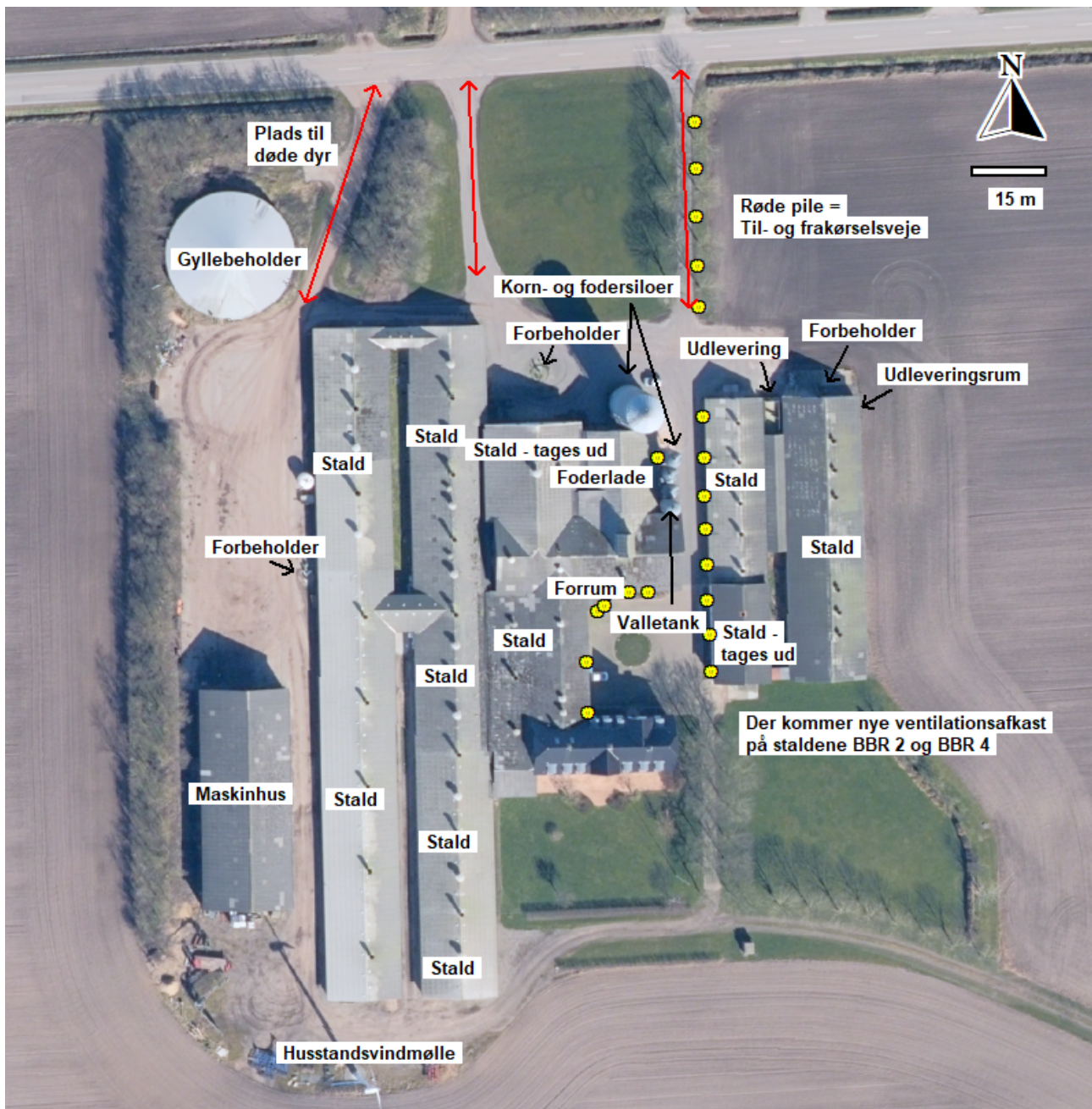
Nærmeste større husdyrbrug er kvægbruget på Højervej 21 og de lidt mindre kvægbrug på Kogsbøl-Ladegårdvej 2.

Der forekommer ingen stråling fra husdyrbrug. Der vil være emission af varme fra dyrene og gødningen. Det er ikke fundet nødvendigt at kvantificere varmeemissionen.

3.8.1 Støj (B7, E1b, F1d, F5c)

De største støjgener vil forekomme i forbindelse med ventilation, gyllepumpning, omrøring af gyllebeholder, indblæsning af foder i fodersiloerne, fodringsanlæg, kompressorer i værksted og foderlade samt transport af dyr, foder og gylle mv. Se kort over støjkluder mv. herunder. Ind til 2020 har kornsiloen været i brug. Efter denne er taget ud af brug, kommer der ingen støj fra indblæsning af korn i siloen. Foderfremstillingen sker automatisk hele døgnet rundt.

Alle stationære pumper er støjsvage elektriske pumper. Gyllebeholderen tømmes vha. gyllevogn med indbygget pumpe-system, som er meget lidt støjende.

Figur 9: Støjklider (og udvendig belysning)

Der sker meget begrænsede ændringer i støjkliderne fra husdyrbruget med det ansøgte. Ventilationsanlæggene slukkes i farestalden i BBR 13 samt i slagtegrisestalden i den sydlige del af BBR 4, der tages ud af drift. Der kommer nyt støjsvagt ventilationsanlæg i forbindelse med de renoverede stalde (BBR 2 og nordlige del af BBR 4). De øvrige ventilationsanlæg er renoveret i 2012 til nye støjsvage typer. Ventilationsanlæggene kører hele døgnet

De nærmeste mobile støjklider (lastbil eller traktor) vil være i forbindelse med afhentningspladsen for døde dyr og påfyldestudsden på gyllebeholderen henholdsvis ca. 65 m og ca. 106 m fra nærmeste beboelse. Ved udbringning af gylle kan gyllevogne dog også holde ved teltåbningen i den nordlige side af gyllebeholderen.

De nærmeste stationære støjklider er ventilationsanlæg, fodersiloer og forbeholder, der ligger i en afstand fra ca. 90 m fra nærmeste nabobeboelser.

Transporter forbi naboer vil kunne høres, men adskiller sig ikke fra anden vejtransport.

Ansøger oplyser, at der aldrig er indkommet klager fra naboer over støj fra husdyrbruget.

Vurdering

Da de fleste aktiviteter sker inde i isolerede bygninger, vurderes støj, herunder lavfrekvent støj, at være af et omfang, der ikke vil kunne genere omgivelserne, samt at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes.

Vurdering af støj i forhold til transporter er beskrevet under punkt 3.8.6.

3.8.2 Rystelser og vibrationer (B7, E1b, F1d, F5c)

Der kan eventuelt forekomme mindre rystelser i forbindelse med transporter til og fra husdyrbruget og internt på husdyrbruget. Der sker ingen ændringer i de eksisterende kilder til rystelser og vibrationer fra husdyrbruget med det ansøgte. Kilder kan fx være ventilationsanlæg, foderanlæg, husstandsvindmølle og diverse maskiner.

De typer stationære anlæg, der benyttes på traditionelle husdyrbrug, giver ikke anledning til rystelser og vibrationer, der kan mærkes, andet end hvis man opholder sig klods op ad anlæggene. De eneste rystelser, der eventuelt vil kunne opleves af omgivelserne, vil være, hvis beboelser ligger meget tæt på overkørsler, hvor der foregår trafik af gyllevogne, transporter af foder og dyr mv. Der er nabobeboelser tæt på specielt den østligste kørevej på husdyrbruget. Denne benyttes kun til personbiltransport.

Se yderligere om transporter under punkt 3.8.6.

Vurdering

Med afstanden til naboer fra stationære og mobile kilder på selve husdyrbruget, vurderes det, at rystelser og vibrationer fra husdyrbruget ikke vil kunne medføre væsentlige gener for omgivelserne.

3.8.3 Støv (B7, E1b)

Kørearealerne rundt omkring bygningerne og gyllebeholderen er primært asfalt-, grus- og betonstensbelagte. Støv vil primært forekomme ved transport på husdyrbrugets kørearealer samt i forbindelse med markdriften i meget tørre perioder, hvor evt. jord på veje kan hvirvles op. Der vil blive fejtet efter udkørsel af husdyrgødning mv., når der er behov for det.

Støv fra levering af foder er meget begrænset. Foder blæses ind i fodersiloerne, hvorfra det ledes til foderrummet, hvor det blandes med valle og vand, og ledes ud i staldene gennem rørsystemer. De nye fodersiloer er med indbyggede støvcykloner. Støv fra siloerne suges ind i foderladen, hvor det samles i en støvopsamler.

Der er overbrusningsanlæg i alle stalde til brug ved behov for køling af dyrene.

Der sker ingen ændringer i støvkilderne fra husdyrbruget i forbindelse med det ansøgte.

Vurdering

Det vurderes, at afstanden til nabobeboelser er så stor, at der ikke vil kunne forekomme støvgener fra kørslen på kørearealerne rundt om husdyrbruget.

Det vurderes endvidere, at der ikke er problemer med støv i forbindelse med håndteringen af foderet, idet foder håndteres i foderladen og ledes ud i staldene gennem lukkede rørsystemer. Overbrusning i staldene medvirker endvidere til at binde eventuelt støv fra foder og dyr.

3.8.4 Lyspåvirkning (B7, E1b, F1d, F5c)

Udendørs belysning fremgår af figur 9. Der er opsat udendørs belysning i form af små lamper i gårdspladsen og langs stalden ind mod gårdspladsen og indkørslen til stuehus mv. Endvidere er der opsat 5 lave lamper langs alléen mellem træerne på den østlige side. Lyset er timerstyret.

Lyspåvirkning af omgivelserne fra belysning inde i staldene eller de øvrige driftsbygninger, vil kun kunne oplyse nærområdet. Som beskrevet under 3.4.1 er indsynet til husdyrbruget delvist afskærmet af levende hegn og andre beplantninger, og husdyrbruget ligger i et relativt fladt landskab.

Ud over lyspåvirkning fra udvendig og indvendig belysning vil der forekomme lyspåvirkning fra køretøjer. Lastbiler og traktorer med lys holder kortvarigt ved stalde, foderlade, siloerne og gyllebeholderen i forbindelse med af- og pålæsning.

Vurdering

Hverken lysudslip via vinduer eller udvendig belysning vurderes at kunne genere naboer eller vejtrafik, dels pga. kildernes lysstyrke og placering, beplantninger samt afstanden til nærmeste naboer og veje. Lyspåvirkningerne vurderes ligeledes ikke at kunne påvirke landskabsopfattelsen væsentligt negativt.

3.8.5 Skadedyr (B7, E1b)

Ansøger oplever ikke problemer med skadedyr. Skadedyr og fluer bekæmpes efter gældende regler. Opbevaring af foder sker som beskrevet i siloer og der fejles op ved eventuelt spild, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter og mus m.v.).

Da der udsluses gylle hyppigt pga. afsætning af gylle til biogasanlæg, er opformering af fluer begrænset. Ansøger vurderer endvidere, at gyllekølingen medvirker ligeledes til at hæmme opformering af larver. Såfremt der opstår fluegener, vil fluer blive bekæmpet med et godkendt middel. Rottebekæmpelse sker via privat ordning (pt Nomus). Rotter bekæmpes med klapfælder og evt. rottegift udlagt i kasser, hvis der konstateres tegn på rotteaktivitet. Der er pt opsat **ca. 45 fælder** fordelt rundt på husdyrbruget.

Vurdering

De beskrevne bekæmpelsestiltag vurderes at være tilstrækkelige til, at der ikke er risiko for gener fra skadedyr. Med effektiv rottebekæmpelse vil der være begrænset fare for menneskers sundhed, da overførsel af smitte med bakterier, vira og protozoer dermed begrænses mest muligt.

3.8.6 Transporter (B7, E1b)

Transporter sker ad de tre overkørsler til Hjerpstedvej. Den østligste kørevej benyttes som beskrevet kun til personbiltransporter. Den midterste kørevej benyttes primært i forbindelse med transport af dyr samt når biogasanlægget afhenter gylle fra de to østligste forbeholdere. Den vestligste kørevej benyttes ved transport i forbindelse med maskinhuset, ved tømning af gyllebeholderen samt når biogasanlægget afhenter gylle fra den vestligste forbeholder. Grusvejen syd for staldanlægget benyttes normalt ikke.

Så vidt muligt sker tunge transporten på hverdage og i dagtimerne. Pt. afhenter biogasanlægget gylle om formiddagen. Fyldning af gyllebeholderen sker i forbindelse med afhentningen. Så længe der er plads i gyllebeholderen tages et læs afgasset biomasse med, som leveres i gyllebeholderen, hvorefter et læs gylle suges op fra en af forbeholderene.

Ansøger er ikke herre over, hvornår slagteriet afhenter slagtedyret og der leveres foder. Når der udbringes afgasset biomasse, køres der så vidt muligt over så få dage som muligt, for at holde eventuelle gener begrænset til så kort en periode som muligt.

Tunge transport (ind og ud tælles som en transport)	Nudrift Antal/år	Ansøgt drift Antal/år
---	---------------------	--------------------------

Indkørsel af foder (lastbil, kapacitet ca. 36 ton)	ca. 65	ca. 65
Indkørsel af valle (lastbil, kapacitet til 32 ton)	ca. 104	ca. 104
Levering af polte (lastbil, kapacitet op til ca. 210 stk.)	ca. 26	ca. 26
Afhentning af smågrise (før traktor og vogn, kapacitet til ca. 450 stk. efter lastbil, kapacitet ca. 700 stk.)	ca. 80	ca. 58
Afhentning af slagtegrise (kapacitet til ca. 210 stk.)	ca. 12	0
Afhentning af slagtesøer	ca. 12	ca. 12
Afhentning af døde dyr (lastbil)	ca. 104	ca. 104
Udkørsel af gylle (gyllevogn, kapacitet 25 ton)	ca. 104	ca. 104
Kørsel til/fra biogasanlæg (tankbil, kapacitet ca. 40 ton)	ca. 228	ca. 218
Diverse sækkevarer (lastbil)	ca. 12	ca. 12
Fyringsolie (tankbil)	maks. 1	maks. 1
Dieselolie (tankbil)	ca. 12	ca. 12
Kørsel i forbindelse med maskinhus	ca. 300	ca. 300
Afhentning af restaffald	ca. 52	ca. 52
Afhentning af dagrenovation	ca. 26	ca. 26
Maksimalt i alt	ca. 1.138	ca. 1.094

Tabel 11: Skønnede antal transporter

Gylletransporter er skønnet ud fra normtalsproduktion af gylle (normtal 2023).

Ud over de skønnede tunge transporter, er der transporter i personbiler med personale, dyrlæge mv. i gennemsnit ca. 5 gange om dagen på hverdage og 1 gang om dagen i weekend og helligdage.

Vurdering

Da kornsiloen blev benyttet til opbevaring af korn, blev denne fyldt 2 gange i året, svarende til ca. 60 transporter om året, hvorfor antallet af transporter allerede er blevet reduceret inden for de senere år. Herudover falder antallet af transporter lidt som følge af ændringen af dyreholdet og at nogle af staldene tages ud af drift.

Som nævnt sker de tunge transporter ad de 2 vestligste køreveje til Hjerpstedvej længst væk fra naboerne, således at gener i forbindelse med transporter reduceres mest muligt.

Trafik på veje reguleres af færdselsreglerne (regulering af akseltryk, hastighedsbegrænsninger mv.). I forhold til husdyrbrug er der jf. Miljø- og Fødevarerklagenævnets praksis kun hjemmel i Husdyrbrugloven til at stille vilkår om brug af bestemte overkørsler eller tidspunkter for ind- og udkørsel.

Over de senere år er antal transporter til og fra husdyrbrug generelt faldet som følge af udviklingen af kapaciteten for transportenheder, specielt i forhold til transport af foder og husdyrgødning.

Samlet set vurderes transporter til og fra husdyrbruget ikke at kunne medføre væsentlige gener for naboer.

3.9 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, F5b)

3.9.1 Døde dyr (B8)

Døde dyr placeres mellem gyllebeholderen og Hjerpstedvej ved den vestligste indkørsel. Pladsen er afskærmet ved beplantningen ud til Hjerpstedvej og langs indkørselsvejen. Søerne og andre større dyr lægges på spalter og er overdækket med en kadaverkap og smågrise opbevares i plastcontainere. Daka afhenter efter behov. Dyr til afhentning tilmeldes via app på mobiltelefonen. Daka genanvender de døde dyr som råvarer i biodiesel og kød- og benmelsproduktion.

Vurdering

Pga. opsamlingspladsens placering kan ingen naboer eller forbipasserende blive væsentligt generet i forbindelse med opbevaring og afhentning af døde dyr. Opbevaringen af døde dyr vurderes derfor at være forsvarlig.

3.9.2 Affald (B8, F1d, F5c)

Da der er tale om et IE-brug, skal affaldshåndteringen leve op til affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, hvilket betyder at affald skal behandles efter følgende hierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

Der er fokus på at producere så lidt affald som muligt. Som udgangspunkt benyttes ikke mere foder, end der er behov for, husdyrgødning anvendes til gødskning af marker, andet uundgåeligt affald sorteres med henblik på genanvendelse og kun restfraktioner ender i container med brændbart affald.

Herunder er oplistet husdyrbrugets affaldstyper, opbevaringssteder, transportører og modtageanlæg. Der sker ingen ændringer i affaldet med det ansøgte.

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg
Spraydåser	Depot	Transporterer selv	Genbrugsplads
Medicinrester	Køleskab i forrum i laden	Transporterer selv	Genbrugsplads
Kanyler i særlig beholder	Boks ved køleskabet	Transporterer selv	Genbrugsplads
Små batterier	Depot	Transporterer selv	Genbrugsplads
Lysstofrør og LED-rør	Depot	Transporterer selv	Genbrugsplads
Jern og metal	Samles ved gyllebeholderen	Transporterer selv	Genbrugsplads
Diverse brændbart, herunder tom medicinemballage	Container på 800 l opstillet i gårdspladsen	Sejer & Sønnichsen A/S	Kendes ikke
Rent pap og papir	Depot	Transporterer selv	Genbrugsplads
Plast	Depot	Transporterer selv	Genbrugsplads
Glas	Kommes i dagrenovationens genbrugsfraktioner	Tønder Forsyning	Kendes ikke
Madaffald og mad- og drikkekartoner	Kommes i dagrenovationens genbrugsfraktioner	Tønder Forsyning	Kendes ikke
Tekstilaffald (ikke genbrugeligt)	Kommes i dagrenovationens genbrugsfraktioner	Tønder Forsyning	Kendes ikke

Tabel 12: Affaldshåndtering og mængder

De anvendte genbrugspladser er genbrugspladserne i Tønder og Skærbæk.

Der opbevares ingen bekæmpelsesmidler eller olieråvarer ud over diesel og fyringsolie, idet markdrift og maskinservicering sker med udgangspunkt i en anden ejendom.

Der sker ingen genvinding af affald på husdyrbruget. Som beskrevet vil bygningsaffald blive anmeldt, såfremt kornsiloen og den sydligste del af BBR 4 nedrives.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget lever op til affaldshierarkiet og at sortering, opbevaring og bortskaffelse af affald sker miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Tønder Kommunes affaldsregulativ. Det vurderes desuden, at affald fra husdyrbruget ikke har en væsentlig direkte eller indirekte påvirkning af jordarealer og jordbund, samt at der ikke vil opstå gener i forbindelse med bortskaffelse af affald.

3.9.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8)

Der er opstillet en 1.200 l fyringsolietank i foderladen samt en 5.900 l dieselolietank i maskinhuset. Olietankene er anmeldt og registreret i BBR. I BBR er der angivet yderligere to olietanke. Disse er transportable tanke som benyttes i markbruget, som er en selvstændig drift. Tankene står normalt ikke på Hjerpstedvej 7.

Der benyttes sæbe og desinfektionsmidler ved vask af staldene. Midlerne opbevares i depotrum. Der opbevares maks. 100 l ad gangen.

Hvis der skulle opstå uheld på husdyrbruget, har husdyrbruget udarbejdet en beredskabsplan, hvori det er instruksur som følges ved uheld med olie og kemikalier.

3.9.4 Spildevand og restvand (B8, F1d, F4)

Afløbsforholdene på husdyrbruget fremgår af afløbsplanen, se bilag 4.

Alt tagvand afledes gennem grøfter, nedsives gennem faskine eller falder direkte på terrænet, hvorfra det nedsives. Der er enkelte afløbsriste med tilhørende rørledninger fra det fast befæstede areal, som ligeledes løber til grøfterne. Der sker ingen ændringer af udledningen af tag- og overfladevand fra pladser med det ansøgte. Dog vil der blive afledt mindre tagvand, hvis den sydlige del af BBR 4 rives ned.

Spildevand fra produktionen og regnvand fra udleveringsramperne ledes til gyllekanal og videre til forbeholder. Her fra kan gylle mv. pumpes til gyllebeholderen gennem gyllerør vha. traktorpumpe eller suges op og køres til biogasanlæg.

Sanitært spildevand fra stuehuset og wc og bad i forrummet afledes til offentlig kloak.

Der er redegjort for mængder af overfladevand til gyllebeholder i kapacitetsberegningen.

Det er muligt at grøfterne der afledes til er forbundet til dels Ålbæk mod vest og dels Vestre Randkanal mod øst. Vestre Randkanal er målsat i vandområdeplaner 2021-2027⁹, mens der ingen målsætning er for Ålbæk. Målsætningen for Vestre Randkanal er en samlet økologisk tilstand eller potentiale som "Godt økologisk potentiale". Basisanalysens tilstandsvurdering viser, at målsætningen endnu ikke er opfyldt, idet samlet økologisk tilstand eller potentiale er vurderet som "Moderat økologisk potentiale".

Vurdering

⁹ <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3basis2019>

Da husdyrbruget kun udleder uforurenet tag- og overfladevand til grøfterne, der måske leder ud i vandløb, og der ikke sker væsentlige ændringer i den afledte type eller mængde af overfladevand, vurderes det, at der ikke vil kunne ske en væsentlig negativ påvirkning af vandløb med det ansøgte.

3.10 BAT ammoniakemission (B9, C2, F5g)

BAT-kravet, som er den maksimalt tilladte ammoniakemission fra stalde og lagre, beregnes i Husdyrgodkendelse.dk. BAT-beregningen tager afsæt i, at der allerede foreligger en miljøgodkendelse, som omfatter de eksisterende stalde og gyllebeholderen.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrug, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning, ammoniak afstedkommer, dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at BAT-kravet for ammoniak overholdes. BAT-kravet er lovbestemt og sikrer, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på et niveau, der svarer til, at der er valgt staldsystemer og/eller teknologier blandt de bedste tilgængelige til at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

BAT-beregninger i Husdyrgodkendelse.dk er indsat i efterfølgende tabeller.

Samlet BAT beregning 			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	3291	98	3389
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	3274	98	3373
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	17
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 13: Samlet BAT-beregning

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde 				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Slagtesvinestald (BBR 4 nord) ændres til smågrise	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,58	0,56
Løbe- drægtighedsstalde	Søer, golve og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,70 - 0,87 ^b	1,20
Farestald (BBR 12 nord)	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,47 - 0,59 ^b	0,66
Farestald (BBR 12 syd)	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,47 - 0,59 ^b	0,66
Drægtighedsstald (BBR 11)	Søer, golve og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,70 - 0,87 ^b	1,20
Drægtighedsstald (BBR 3)	Søer, golve og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,70 - 0,87 ^b	1,20
Nyestearestald (BBR 15)	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,47 - 0,59 ^b	0,66
Stald BBR 2 efter ændringer	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,58	0,56

^b BAT-kravet ved ny stald er progressivt og afhænger af det samlede areal for husdyrtypen i nye staldafsnit

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsættes vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Tabel 14: Tabel med oplysninger om forudsætning for BAT-beregning

Vurdering

Da BAT-kravet overholdes, vurderes det, at der sker tilstrækkelig begrænsning af ammoniakemissionen.

3.11 Forslag til vilkår om bl.a. egenkontrol (B7)

Det antages, at der stilles vilkår til teltoverdækningen i overensstemmelse med standardvilkårene for fast overdækning af gyllebeholder i Miljøstyrelsens Teknologiliste¹⁰.

I forhold til de nuværende gyllekølingsvilkår, så er der i revurderingen stillet vilkår om en typegodkendt energimåler, selv om vilkåret i miljøgodkendelsen fra 2015 var til en timetæller samt et krav om drift af gyllekølingsanlægget i mindst 4.229 timer om året. Varmepumpen er udskiftet og der er taget en ny i brug d. 3. september 2023. Klimadan har fremsendt beregning for den nødvendige timedrift. Materialet fremsendes til kommunen sammen med ansøgningen om miljøgodkendelse.

Der anmodes om, at der stilles vilkår i overensstemmelse med standardvilkårene for gyllekøling med rørudslusning og anvendelse af timetæller i Miljøstyrelsens Teknologiliste med følgende oplysninger om kanala-real, køleydelse og timedrift:

- Gyllekanaler i alt. 1.160 m² med træk-og-slip system i "Løbe- drægtighedsstalde", "Farestald (BBR 12 nord)", "Farestald (BBR 12 syd)" og "Nyestearestald (BBR15)" samt 798 m² med linespil i "Drægtighedsstald (BBR11)" og "Drægtighedsstald (BBR 3)" – i alt 1.958 m² skal være forsynet køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
- Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 13,3 W/m².
- Varmepumpen skal være forsynet med en timetæller til dokumentation af årlig driftstid. Den årlige driftstid skal være mindst 5.612 timer.

¹⁰ <https://mst.dk/erhverv/groen-produktion-og-affald/landbrug-og-husdyrbrug/teknologilisten/staldindretning>

I forhold til udslusning af gylle, så er der tale om stalde etableret før d. 1. maj 2023, hvorfor der ikke bør stilles krav om ugentlig udslusning, da staldene ikke er forberedt til hyppig udslusning. Som tidligere beskrevet udsluses der gylle hyppigt, så længe der leveres gylle til biogasanlæg.

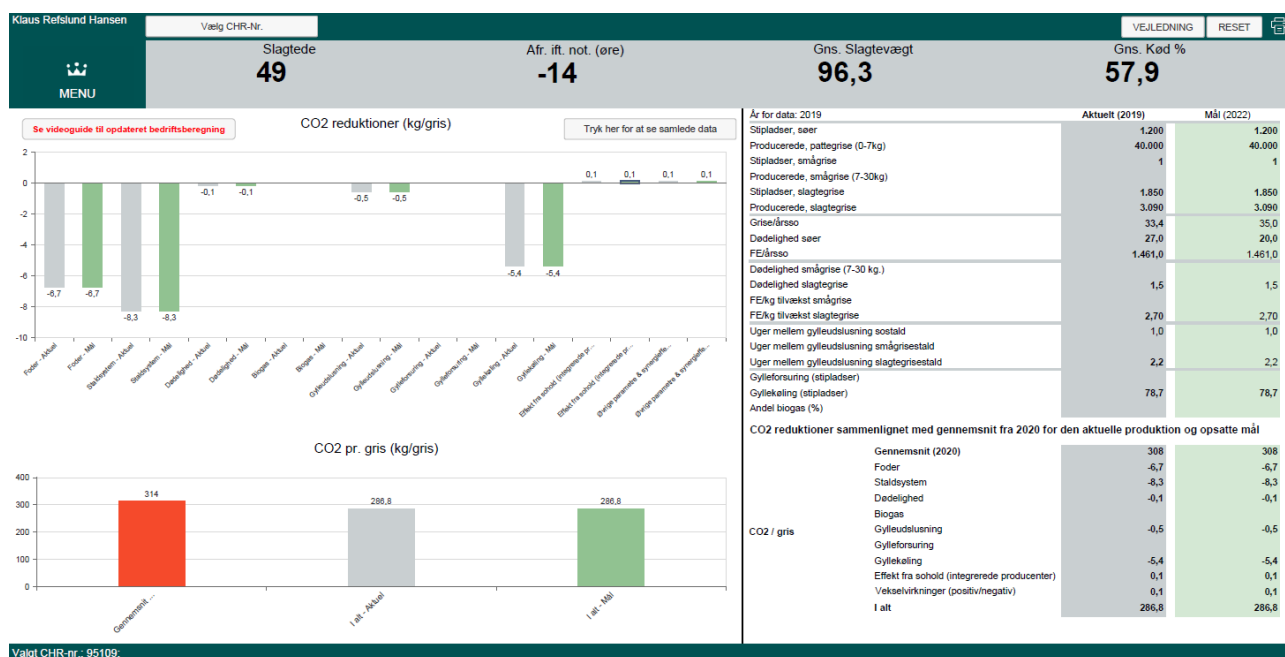
3.12 Klima (F4, F5f)

Husdyrbrug med dyrehold bidrager til udledning af klimagasser som metan, lattergas og CO₂. Det er især dyrenes omsætning af foder, der bidrager til metanudskillelsen, og husdyrgødningen der bidrager til lattergas- og metan udskillelsen, mens CO₂-udledningen primært stammer fra strøm- og dieselforbruget.

Som det beskrives under punkt 4.2.2 har husdyrbruget udskiftet det meste af belysningen til LED-belysning, ventilatorerne er udskiftet til lavenergiventilatorer og cirkulationspumper udskiftes løbende til nye strømbeholdende typer. Gyllekølingsanlægget er endvidere udskiftet til en ny og mere effektiv varmepumpe.

Afgasning af husdyrgødning bevirker, at udvundet metan opsamles og nyttiggøres, samt at metanudledningen fra den efterfølgende opbevaring af den afgassede biomasse nedsættes væsentligt¹¹.

Der udarbejdes et CO₂-regnskab via Danish Crowns bæredygtighedsprogram, Klimavejen. Danish Crown har som målsætning, at reducere klimaaftrykket for med 50 % inden 2030, samt at producere kød (netto) klima-neutralt i 2050.

Figur 10: Skærmdump fra Klimavejen

I forhold til klimaændringer er det især et ændret nedbørsmønster eller grundvandsstigninger, der kan tænkes at påvirke husdyrbrug. Over de seneste 8 år har nedbøren svinget med et gennemsnit på 933 mm om året¹². Da husdyrbruget ligger ca. 12-13 m over havoverfladen, vil stigende havvandstigninger ikke kunne påvirke husdyrbruget i dets forventede levetid.

Nedenfor fremgår husdyrbrugets sårbarhed i forhold til nedbør, vandstandsstigning fra vandløb, grundvandsstigning samt havvandsstigning.

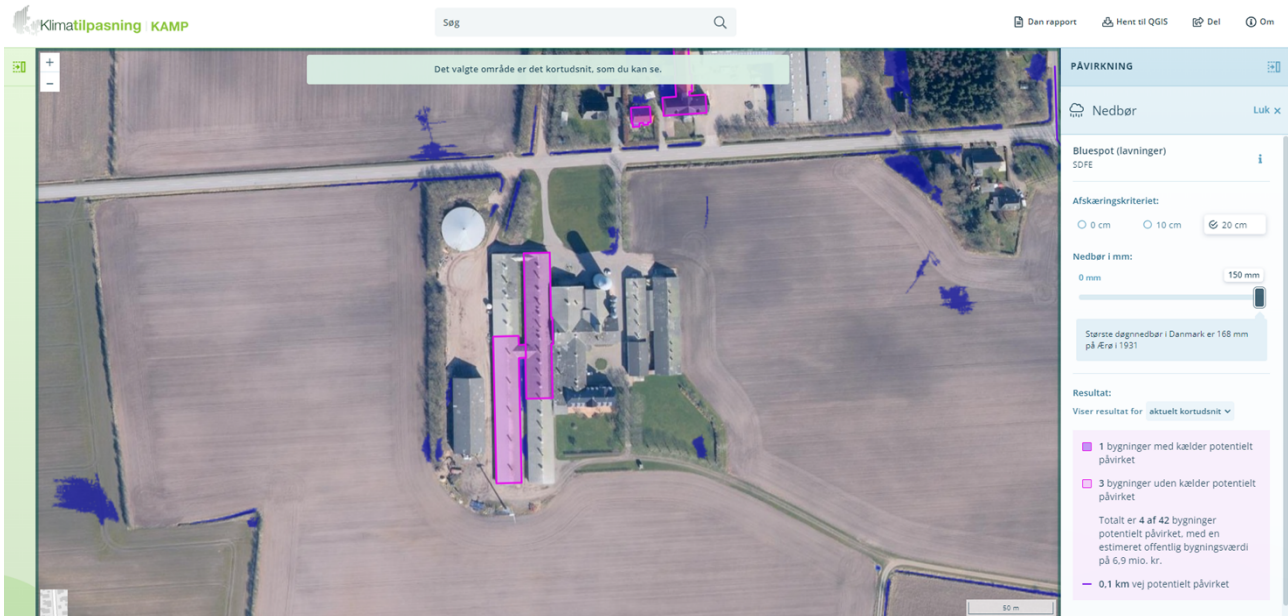
¹¹ <https://bce.au.dk/forskning/faciliteter/forsoegsbiogasanlaeg/fakta-om-biogas/>

¹² <https://www.danva.dk/viden/bm/om-benchmarking/nedboersvariation-paa-danmarkskort/>

Nedbør

Af figur 11 herunder fremgår de områder og bygninger, der kan blive påvirket ved værst tænkelige nedbørsmængde.

Der har ikke tidligere været problemer med oversvømmelser på husdyrbruget eller forurening som følge af store nedbørsmængder.

Figur 11: Områder der kan blive påvirket af nedbør. Kilde: kamp.miljoportal.dk

Grundvand

Af figur 12 fremgår det, at grundvandet omkring ejendommen står forholdsvis højt, med en højde på 1-3 meter under terræn i vinterhalvåret. Dette kan have betydning i forbindelse med tømninger af gyllebeholderen, hvorfor bundtømning af beholderen kun sker, når der ikke er risiko for at grundvandet står så højt, at det kan presse gyllebeholderens bund op og medføre utætheder i gyllebeholderne. Gyllebeholderens sideelementer er gravet ca. 2 m ned under terræn.

Figur 12: Grundvandshøjde omkring husdyrbruget om vinteren. Kilde: kamp.miljoportal.dk

Vandløb og hav

Der er umiddelbart ingen risiko for, at husdyrbruget vil blive påvirket af oversvømmelse fra vandløb eller hav.

Vurdering

Pga. husdyrbrugets beliggenhed ca. 12-13 m over havets overflade og med ca. 4,9 km til kysten, vurderes husdyrbruget ikke at kunne opleve negative konsekvenser pga. klimaændringer i de kommende mange år. Dog skal der være skærpet opmærksomhed ved tømning af gyllebeholderen, så der ikke sker skader ved høj grundvandsstand.

Ved løbende udskiftning til mere energieffektiv belysning, ventilatorer og cirkulationspumper mv. vurderes husdyrbrugets CO₂-udledning at være begrænset til et rimeligt niveau.

3.13 Risiko for ulykker og katastrofer (B7, F5d, E1c, F7, F8)

Husdyrbrugets daglige tiltag for at begrænse forurening og gener er beskrevet under punkterne 3.5-3.16. Forholdsregler i forbindelse med uheld med olie, kemikalier, gylle og brand er beskrevet i husdyrbrugets beredskabsplan. Beredskabsplanen er hængt op på opslagstavle i forrummet. Beredskabsplanen opdateres løbende.

De største ulykker der kan forekomme på husdyrbruget, der kan give anledning til en akut forurening, er udslip af gylle eller fx olie, kemikalier eller flydende handelsgødning. Gylleudslip vil kunne ske fx i forbindelse med overpumpning, ved brud på gyllebeholder ved påkørsel eller lignende. Stalde, gyllekanaler, forbeholdere og gyllebeholder er etableret med tætte og stabile bunde og sider, og der er sørget for tilstrækkelig opbevaringskapacitet af husdyrbrugets gylle (se punkt 3.1.2). Gyllebeholderen er desuden omfattet af 10 års beholderkontrollen og bliver kontrolleret løbende.

Ud fra et højdekurvekort ses det, at terrænet ved gyllebeholderen hælder mod vejgrøften langs Hjerpstedvej. Hvis der sker udslip af afgasset biomasse fra gyllebeholderen, vil den afgassede biomasse løbe ud på de omgivende arealer og i grøften. Grøften vil i givet fald blive blokeret med jord, sand eller halmballer, hvorefter opsugning af gylle kan påbegyndes. Hvis der er behov, rekvireres maskinstation til at hjælpe med opsugningen.

Som tidligere beskrevet opbevares der ikke bekæmpelsesmidler på husdyrbruget, og der opbevares heller ikke handelsgødning.

I beredskabsplanen er der en instruks for, hvad der skal ske i tilfælde med uheld med gylleudslip, og olie- eller kemikaliespild.

Vurdering

Som beskrevet vil gylle i tilfælde af overløb eller kollaps af gyllebeholder blive opdæmmet ved blokering af grøften og hurtigt fjernet. Kollaps af gyllebeholdere ses forholdsvis sjældent. Det vurderes derfor, at risikoen for væsentlig forurening i forbindelse med ulykker er meget begrænset.

Med hensyn til øvrige forhold på husdyrbruget vurderes disse ikke at kunne være til fare for menneskers sundhed, kulturarven eller miljøet.

3.14 Overvågning (F7)

Der forslås ingen særskilte overvågningsordninger.

Vurdering

Da der som beskrevet i de foregående punkter i miljøkonsekvensrapporten vurderes ikke at kunne forekomme væsentlige skadelige virkninger på det omkringliggende miljø, når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet, vurderes der ikke behov for at opstille en egentlig overvågningsordning.

Tønder Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag samt opsætte vilkår for indgreb, såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

3.15 Andet om befolkningen og menneskers sundhed (F4, F5d)

Risikoen ved MRSA, antibiotikaresistens eller smitsomme husdyrsygdomme håndteres af generelle veterinærregler i Fødevarerstyrelsens regi. Der er intet, der tyder på, at grise kan inficeres med Covid 19¹³.

Vurdering

Det vurderes, at der ikke er nogen særlige forhold på husdyrbruget eller beliggenheden i forhold til naboer der gør, at der i forbindelse med miljøgodkendelsen skal stilles særlige vilkår i forhold til menneskers sundhed.

Det vurderes endvidere, at husdyrbruget med dets beliggenhed i forhold til omgivelserne, ikke kan påvirke befolkningen og menneskers sundhed, heller ikke i forhold til samspil med de øvrige faktorer jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4 stk. 8 (se punkt 3). Potentielt kunne befolkningen og menneskers sundhed blive påvirket af næringsstoffer eller kemikalier, der siver ned i grundvandet og forurener dette. Med husdyrbrugets indretning og drift vurderes det, at der er meget begrænset risiko for, at dette kan ske.

3.16 Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (B10, E1b, F5e)

Med knap 12 km i fugleflugt fra husdyrbruget til den dansk-tyske grænse kan der ikke forekomme grænseoverskridende effekter.

Kumulation i forhold til ammoniakdeposition og natur er beskrevet under punkt 3.5 og kumulation i forhold til lugt er beskrevet under punkt 3.7. Med hensyn til kumulation med andre husdyrbrug og øvrige forureningsparametre og gener som beskrevet under punkt 3.8-3.9 er de nærmeste større husdyrbrug nogle kvægbrug. Disse ligger ca. 0,9-1,2 km i fugleflugt fra husdyrbruget på Hjørpstedvej 7. Ansøgers andre dyrehold på Trøjborgvej 25 og 30 ligger ca. 2,4 km og 2,8 km i fugleflugt fra Hjørpstedvej 7.

I følge til de varslede ændringer af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen med hensyn til vurdering af samdrift, så er husdyrbruget på Hjørpstedvej 7 ikke forureningsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug pga. afstanden til disse (der er mere end 100 m til andre husdyrbrug, halvdelen af geneafstanden fra Hjørpstedvej 7 er på 81 m og halvdelen af geneafstandene fra Trøjborgvej 25 og 30 er 82 m og 183 m og den korteste afstand mellem anlæg er 2,28 km).

De eneste tunge transportere, der sker mellem husdyrbrugene på Hjørpstedvej 7 og husdyrbrugene på Trøjborgvej 25 og 30, er transport af smågrise og polte.

Vurdering

Pga. afstanden fra Hjørpstedvej 7 til andre husdyrbrug mv., vurderes det, at der ikke vil kunne opstå kumulative gener for naboer i forhold til lugt, støj, rystelser, vibrationer, støv, lys, skadedyr eller transportere.

Det vurderes endvidere, at der ikke kan være andre eksisterende eller godkendte projekter i området, som husdyrbruget vil kunne kumulere med, som fx biogasanlæg eller godkendte men endnu ikke etablerede nye husdyrbrug eller lignende.

¹³ <https://danvet.com/danvet-nyheder/corona-hos-svin/>

3.17 Alternative løsninger og 0-alternativet (E1d, F2, F3)

Der har været undersøgt et alternativ, hvor slagtesvinestaldene tages ud af drift, og der i stedet bygges en ny smågrisestald vest for sostaldene. Hvis der skulle bygges en ny smågrisestald vest for soanlægget, kan der bygges op til 1.450 m² produktionsareal til smågrise før lugtgeneafstandene overskrides, under forudsætning af at BBR og 4 tages ud af drift. Ansøgningen vil dog fortsat være en ansøgning under undtagelsesreglen for lugt. 1.450 m² produktionsareal til smågrise er ikke nok til, at alle smågrise kan blive på husdyrbruget til de vejer 30 kg. Da en ny stald er væsentlig dyrere at opføre end at ombygge de eksisterende stalde, og der ikke opnås den ønskede driftsmæssige fordel, idet alle smågrise ikke kan blive på husdyrbruget til de vejer 30 kg, er dette alternativ forkastet.

0-alternativet er, at husdyrbruget drives videre efter vilkårene fastsat i husdyrbrugets revurderede miljøgodkendelse med en maksimal årlig produktion af 1.200 årssøer med 38 smågrise pr. årssø til 8 kg samt 2.416 slagtegrise 30-110 kg.

Den generelle udvikling går mod større og mere effektive husdyrbrug for at kunne optimere indtjeningen. Hvis ikke husdyrbruget gives mulighed for at få en ny miljøgodkendelse efter den nye lovgivning, vil husdyrbruget ikke kunne udnytte staldanlægget optimalt.

Der er foretaget scenarieberegninger for alternativer i Husdyrgodkendelse.dk, der er delt med kommunen i forbindelse med en indledende forespørgsel før indsendelsen af miljøgodkendelsesansøgningen.

Da dyre- og gulvtyperne, gyllekølingen samt teltoverdækningen er tilstrækkelige til at leve op til BAT for ammoniak, er der ikke beregnet for alternative ammoniakreducerende virkemidler. Det er ikke undersøgt, hvad det vil koste at installere lugtreducerende teknologier, idet det erfaringsmæssigt er meget dyrt, at etablere lugtrensningsanlæg i forbindelse med eksisterende stalde. Som beskrevet under punkt 3.7 sker der med det ansøgte et fald i den samlede lugtemission (ca. 12-34 % alt efter om der beregnes i lugtenheder eller i odour units), hvorfor den ansøgte drift medfører en forbedring for naboerne i forhold til lugtgener.

Vurdering

Det vurderes, at ovenstående vurdering i forhold til alternativer og 0-alternativ er tilstrækkelig til at leve op til lovgivnings krav til en sådan vurdering.

3.18 Erhvervsmæssig nødvendighed

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal kommunen ved opførelse af ny bebyggelse vurdere, om byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugs-ejendom. Hjørstedvej 7 er noteret med landbrugspligt.

Miljøstyrelsen skriver i vejledningen, at det er deres vurdering, at byggeri til brug for husdyrbrug i langt de fleste tilfælde vil være erhvervsmæssigt nødvendigt, bl.a. fordi landmanden som udgangspunkt ikke har interesse i at opføre byggeri, der ikke er nødvendigt for driften af husdyrbruget, men at det er et krav, at der foretages en konkret vurdering af den erhvervsmæssige nødvendighed. I vejledningen står desuden:

"Langt de fleste husdyrbrug vil desuden ligge på landbrugsejendomme. Det vil i sådanne tilfælde sjældent være nødvendigt, at det fremgår eksplicit af afgørelsen, at der er tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri. De tilfælde, hvor kommunens vurdering vil kunne have selvstændig betydning, vil formentlig alene være, hvor der er tale om så omfattende byggeri, at det får industrilignende karakter, eller tilfælde hvor der er tale om byggeri til brug for små hobbybrug. Der kan dog også være andre husdyrbrug, i praksis navnlig minkfarme, på ejendomme uden landbrugspligt. Det forhold, at kommunen vurderer, at der ikke er tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri for ejendommens drift som landbrugsejendom, betyder ikke i sig selv, at byggeriet ikke kan godkendes eller tillades. F.eks. vil der kunne være behov for at fastsætte yderligere vilkår til varetægelse af landskabshensyn, hvis der er tale om byggeri af industrilignende karakter."

Vurdering

Da det eneste nyetablerede er de tre fodersiloer, og disse udelukkende skal benyttes til foder til dyreholdet på husdyrbruget, vurderes fodersiloerne at være erhvervsmæssigt nødvendige for husdyrbruget..

Med en ny miljøgodkendelse til frit at udnytte staldenes produktionsarealer inden for de valgte dyre- og gulvtyper er det nemmere at udnytte det eksisterende staldanlæg optimalt, hvorved husdyrbrugets indtjeningsmuligheder kan optimeres.

4. Oplysninger om IE-husdyrbruget (C)

Husdyrbruget er et IE-brug med mere end 750 stipladser til årssøer.

4.1 Ophør af IE-husdyrbruget (C1)

Hvis ansøger ophører med husdyrproduktion på Hjerpstedvej 7, er det enten fordi staldanlægget sælges, eller at husdyrproduktionen nedlægges helt. Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde, gødningsopbevarings- og foderanlæg blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af medicin og kemikalier samt andet affald vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ.

4.2 BAT: Råvarer, energi, vand og management (C2)

4.2.1 BAT råvarer (C2)

Med hensyn til råvarer (foder, vand, hjælpemidler mv.) benyttes der ikke mere, end der er behov for. Ansøger vil bestræbe sig på at benytte så få foderenheder og så lavt et råprotein- og fosforindhold som muligt. Der fodres med 2 blandinger til søerne og 2 blandinger til slagtegrisene. Smågrisene vil blive fodret med 2 blandinger. Fodring sker som vådfodring med indkøbt foder tilsat valle og vand.

Med fasefodring er der mulighed for en optimal udnyttelse af foderets næringsstoffer, hvorved mængden af uudnyttede næringsstoffer mindskes. På baggrund af dette sikres det, at mængden af ammoniak og udskilt kvælstof og fosfor i gødning og urin holdes på så lavt et niveau som muligt, uden det går ud over dyrenes tilvækst og ydelse. Foderet tilsættes endvidere fytase.

Ud fra normtal fodres søer i gennemsnit med 1.511 foderenheder pr. årssø, smågrise og slagtegrise fodres i gennemsnit med henholdsvis ca. 1,79 og ca. 2,64 foderenheder pr. kg tilvækst. En foderenhed svarer ca. til 1 kg. Med en maksimal produktion af ca. 1.050 årssøer og 40.000 smågrise til ca. 15-20 kg i ansøgt drift vil det årlige foderforbrug (eksklusiv væske) ligge på op til ca. 2.300 ton.

Ifølge Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal IE-husdyrbrug for at reducere kvælstofudskillelsen enten anvende fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, reducere indholdet af råprotein ved hjælp af en god aminosyrebalance, eller ved at bruge et eller flere fodertilsætningsstoffer, som nedsætter den samlede mængde kvælstof, der udskilles og er tilladt i henhold til forordningen om fodertilsætningsstoffer¹⁴. En god aminosyrebalance og lavt indhold af råprotein kan opnås ved at kombinere fodermidler, hvor aminosyreprofilen supplerer hinanden og/eller ved at tilsætte frie essentielle aminosyrer til foder med et lavt indhold af råprotein. Der må også benyttes en kombination af de nævnte teknikker.

For at reducere fosforudskillelsen skal der anvendes enten fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, et eller flere fodertilsætningsstoffer som nedsætter den samlede mængde fosfor der udskilles (f.eks. fytase) og er tilladt forordningen om fodertilsætningsstoffer, eller letfordøjeligt uorganisk fosfat som f.eks. monocalciumfosfat i stedet for mindre fordøjelige fosforkilder. Der må også benyttes en kombination af de nævnte teknikker.

¹⁴ EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EF) Nr. 1831/2003 af 22. september 2003 om fodertilsætningsstoffer

Vandforbruget er beskrevet i afsnit 4.2.3.

Vurdering

Med fasefodring samt tilsætning af fytase vurderes husdyrbruget at leve op til BAT for fodring.

4.2.2 Energiforbrug (B8, F1c,) og BAT-energi (C2)

Der anvendes primært el til ventilation, belysning, varmelegemer, gyllekølingsanlæg, foderanlæg og øvrige elektriske maskiner.

Opvarmning af stalde og stuehus sker vha. gyllekølingsanlægget. Staldene i BBR 2 og 4 har hidtil ikke været opvarmet vha. gyllekølingsanlægget. I forbindelse med ændringen af staldene etableres gulvvarme og/eller kaloriferer, der kobles til varmepumpen.

Alle staldbygninger er isolerede.

Der er temperaturstyring og alarmer mv. på ventilationsanlæggene i staldene. Der foretages jævnligt inspektion, og ventilatorer bliver rengjort rutinemæssigt i forbindelse med vask af stalde, dvs. efter hvert hold smågrise samt hold søer i farestaldene. Drægtighedsstaldene vaskes efter hvert ugehold (dvs. 2-3 gange om året) og løbestalden normalt en gang om året. Rengøring af ventilationsanlæggene reducerer modstanden, og mindsker dermed strømforbruget.

Al ventilation er renoveret i 2012, så der nu er frekvensstyret ventilation i alle stalde. Der er dels undertryksventilation og dels ligetryksventilation (Rotor). De nye ventilatorer i BBR 2 og 4 bliver lavenergiventilatorer.

Husdyrbruget har udskiftet det meste af belysningen til LED-belysning. Den nye belysning i BBR 2 og 4 vil ligeledes blive LED-belysning. Energieffektiv belysning i overensstemmelse med bygningsreglementet, er et krav for stalde hvor der sker ændring eller udskiftning af eksisterende belysningsystem eller belysningsanlæg.

Cirkulationspumper udskiftes løbende til nye strømbesparende typer.

Lyset i drægtighedsstaldene er tændt fra 6-17, i løbeafdelingen og farestaldene er det tændt 6-21.30 og i farestaldene er der endvidere natlys fra 21.30 til 24.00. I slagtesvine-/smågrisestaldene er lyset kun tændt i forbindelse med fodring og arbejde i stalden. Staldene får desuden en del dagslys gennem vinduer.

Husdyrbrugets energiforbrug fremgår af nedenstående tabel (2022 forbrug).

Type	Forbrug nudrift og ansøgt drift
El	ca.425.000 kWh
Fyringsolie	maks. 3.600 l (suppleringsvarme i meget kolde perioder)
Dieselolie	ca. 80.000 l

Tabel 15: Energiforbrug

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 fra Seges ligger et gennemsnitligt elforbrug eksklusiv gulvvarme på ca. 174 kWh pr årssø, 2 kWh pr. smågris 7-30 kg og ca. 10 kWh pr. slagtegris. Normtalsberegning kommer således frem til ca. 262.700 kWh til soholdet alene. Hertil kommer forbrug til drift af gyllekølingsanlægget, foderfremstilling, øvrige driftsbygninger samt forbrug i beboelsen.

Der modtages månedsvise forbrugsoplysninger fra elselskabet og forbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Al elektriciteten der genereres af husstands vindmøllen sælges. Møllen generer ca. 100.000 kWh pr. år.

Vurdering

Forbrug af energi kan påvirke klimaet negativt, men man kan ikke drive et moderne husdyrbrug uden at benytte energi.

Som det fremgår af ovenstående ligger husdyrbrugets elforbrug højere end normen. Dette skyldes formentlig primært driften af gyllekølingsanlægget. Den genvundne varme fra gyllekølingen benyttes til opvarmning, hvorved andre energikilder til opvarmning som fx fyringsolie er erstattet.

Med isolerede stalde, lavenergiventilation og -belysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation, vurderes det, at der samlet set anvendes BAT i forhold til energi (BAT-konklusion 1.6).

4.2.3 Vandressourcen og vandforbrug (B8) samt BAT-vand (C2)

Husdyrbrugets bygninger og anlæg ligger inden for område med drikkevandsinteresser (almindelige, ikke særlige) men uden for indvindingsområder, indvindingsoplande, nitratfølsomme og sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder og områder med indsatsplaner for grundvand.

Vand benyttes primært til drikkevand til dyr, vask af stalde, overbrusning af dyr, sanitære forhold og forbrug i beboelsen. Husdyrbruget forsynes med vand fra Sdr. Sejerslev Vandværk.

Der er drikkeventiler over fodertrug og i foderautomater, så vandspild ender i foderet. Stalde sættes i blød i koldt vand inden vask. Der benyttes vaskerobot, der vasker staldene med lunt vand (opvarmes vha. gyllekølingsanlægget). Herefter eftervaskes manuelt med almindelig højtryksrensere i hjørner mv., hvor robotten ikke kan vaske effektivt.

Der sker daglig inspektion af drikkevandssystemet for lækager med efterfølgende igangsætning af reparation.

Type	Forbrug nudrift	Skønnet forbrug ansøgt drift
Drikkevand, vaskevand mv. i stalde samt forbrug i stuehuset	ca. 9.100 m ³	ca. 9.000 m ³

Tabel 16: Vandforbrug

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 fra Seges er det forventelige vandforbrug på 6.200 liter pr. årssø, 143 liter vand pr. smågris (7,2-32 kg) og ca. 560 liter vand pr. slagtegris (32-107 kg). Med den forventede produktion på maksimalt 1.050 årssøer og 40.000 smågrise til 15-20 kg giver et simpelt korrigeret normtal et vandforbrug på ca. 8.890 m³ pr. år i ansøgt drift. Generelt ses, at vandforbruget for sohold ligger væsentligt højere end normtallene. Endvidere benyttes vaskerobot ved vask af staldene, hvilket måske kan forklare det højere vandforbrug. Vaskerobot giver muligvis anledning til et større vandforbrug, men til gengæld er en vaskerobot en klar forbedring i forhold til arbejdsmiljøet for personalet.

Vandforbruget i nudrift er opgjort ud fra forbrug i 2022. Der benyttes valle i foderet, hvorfor vandforbruget er lavere, end hvis det ikke blev benyttet.

Da godkendelsen er til fri produktion på produktionsarealerne, bør der ikke stilles vilkår om et maksimalt vandforbrug.

De eksisterende stalde, gyllebeholder, forbeholdere, kanaler og gyllerør mv. er etableret tætte. Der er derfor ingen risiko for udsivning til grundvand eller overfladevand.

Vurdering

Samlet set vurderes det, at husdyrbrugets vandforbrug ikke er højere end nødvendigt for svineproduktionen.

I forhold til BAT-konklusionen (1.4) vurderes det, at der anvendes BAT i forhold til effektiv vandudnyttelse, idet der sker daglig overvågning af drikkevandssystemerne i staldene og øjeblikkelig igangsætning af reparation ved lækage, der anvendes iblødsætning og vaskerobot/ manuel højtryksrensere ved vask samt der er vandbesparende drikkevandssystemer.

Alt overfladevand fra husdyrbruget afledes uændret og der sker ingen ændringer af afledningen.

På baggrund af ovenstående, vurderes det, at husdyrbruget ikke har væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af grundvand eller overfladevand.

4.2.4 Management og forholdet til BAT-konklusionen (C2)

Da husdyrbruget har mere end 750 stipladser til søer, er husdyrbruget omfattet af BAT-konklusionen for intensivt opdræt af fjerkræ og slagtesvin. BAT-konklusionen er delvis implementeret i dansk lovgivning i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Herunder er en kort redegørelse for husdyrbrugets anvendelse af BAT i forhold til BAT-konklusionerne for intensivt opdræt af fjerkræ og slagtesvin. Tallene i parenteserne herefter henviser til BAT-konklusionerne.

Den generelle danske miljølovgivning, som gælder for alle husdyrbrug, og beskyttelsesniveauerne som skal overholdes i forbindelse med en godkendelse efter Husdyrbrugloven, sikrer, at der leves op til BAT. Husdyrbruget skal have et miljøledelsessystem (1.1) samt en beredskabsplan (1.2). Dokumentationen for miljøledelsessystemet skal årligt fremsendes til kommunen, med mindre kommunen det pågældende år har været på tilsyn på husdyrbruget.

Godt landmandskab (1.2) sikres bl.a. en gennem ajourført beredskabsplan og dagligt opsyn med stald-, opbevarings- og foderanlæg. Der er udarbejdet en beredskabsplan for husdyrbruget, hvor forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet. Denne gennemgås årligt og opdateres, når der sker ændringer. Dokumentation for gennemførte kontroller skal årligt fremsendes til kommunen, med mindre kommunen det pågældende år har været på tilsyn på husdyrbruget.

Husdyrbruget skal have udarbejdet oplæringsmateriale, som sikrer oplæring af personale i relevant miljølovgivning, transport og udbringning af husdyrgødning, planlægning af aktiviteter, beredskabsplanlægning- og styring, reparation og vedligeholdelse af udstyr. Endvidere skal husdyrbruget have en plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse af husdyrbruget. Planen skal indeholde krav til regelmæssig kontrol af nedenstående anlæg (såfremt de enkelte anlæg findes på husdyrbruget):

- gyllebeholder (minimum årlig kontrol for tegn på skader, nedbrydning eller utætheder)
- gyllepumper, -miksere, -separatorer og spredere
- forsyningssystemer til vand og foder
- varme-, køle- og ventilationssystemer samt temperaturfølere, herunder optimering og optimeret styring heraf
- siloer og transportudstyr (f.eks. ventiler og rør)
- luftrensningssystemer (f.eks. ved regelmæssige inspektioner) (ikke aktuelt)
- udstyr til drikkevand, herunder skal behovet for regelmæssig indstilling vurderes og frekvensen for løbende indstilling i så fald fastsættes i planen
- maskiner til udbringning af husdyrgødning samt doseringsmekanisme- eller dysse, som begge skal være i god stand

Såfremt kontrollen afdækker behov for reparation eller anden vedligeholdelse, skal dette iværksættes med det samme.

Ernæringsmæssig styring (1.3) sker gennem fasefodring samt tilsætning af fytase. Fodring er beskrevet nærmere i punkt 4.21.

Det antages, at Miljøstyrelsen gennem fastsættelsen af BAT for ammoniakemission og udbringningsreglerne om N- og P-lofter har forholdt sig til de angivne kvælstof- og fosforudskillelser, der fremgår af BAT-konklusio-

nen. Husdyrbruget skal årligt fremsende dokumentation for overholdelse af fodringskrav til kommunen, med mindre kommunen det pågældende år har været på tilsyn på husdyrbruget.

Minimering af emissioner fra spildevand (1.5) sikres bl.a. ved at gylle håndteres i et lukket system med tætte kanaler, forbeholdere, gyllerør og gyllebeholder. Endvidere benyttes vaskerobot/højtryksrensere ved rengøring, og der er vandbesparende drikkevandssystemer i staldene. Af regnvand tilledes der kun regnvand til gyllebeholder fra ind- og udleveringsarealet.

Af de oplyste teknikker til reduktion af lugtemission benytter husdyrbruget, gyllekøling (dog ikke anvendt som lugtreducerende virkemiddel), at gylle kun omrøres forud for udbringning af afgasset biomasse samt hyppig fjernelse af gylle fra stald til lager (1.9). Minimering af omrøring reducerer samtidigt ammoniakemissionen fra opbevaring af gylle.

Med husdyrbrugets indretning er der ikke markante støjkilder, som kan genere naboerne. De primære støjkilder er ventilation, transport, indblæsning af foder i fodersiloerne samt støj fra husstandsvindmøllen. Da der ikke har været problemer med støj til omgivelserne (klager), er der ikke udarbejdet en støjhandlingsplan (1.7).

Forebyggelse af emission til jord og vand sker gennem opbevaring og håndtering af gylle i stabile, tætte kanaler, rørsystemer, forbeholdere og gyllebeholder. Gyllebeholderen er omfattet af gyllebeholderkontrolordningen. Endvidere inspiceres gyllebeholderen årligt i forbindelse med bundtømning. (1.11).

Da arealerne er bortforpagtet til markbruget, er det marbruget, der står for mark- og gødningsplanlægning samt overholdelse af de generelle regler i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.

Eftersom afgasset biomasse leveres i gyllebeholderen via påfyldestuds, gylle ledes fra stalde i lukkede systemer til forbeholdere, hvorfra biogasanlæggets tankbiler opsuger gyllen, og markbruget benytter udstyr med læssekran med tilbageløb til gyllebeholder eller automatisk afbrydning af påfyldning, er risikoen for spild i forbindelse med håndtering af gylle og afgasset biomasse meget begrænset.

Beregning af ammoniakemissionen (1.14) fra produktionen sker gennem ansøgningen om miljøgodkendelse i Husdyrgodkendelse.dk. Der leves op til BAT i forhold til ammoniakemission.

Årligt opgøres den faktiske husdyrproduktion på husdyrbruget i forbindelsen med gødningsregnskabet. Ud fra disse oplysninger kan ammoniakemissionen beregnes ud fra normtal fra Institut for Husdyrvidenskab ved Aarhus Universitet. Normtallene beregnes og udgives årligt. N- og P-udskillelsen beregnes direkte i gødningsregnskabet (1.15).

Generelt er der ikke problemer med støv i forbindelse med håndteringen af foderet, idet foder håndteres i lukkede siloer og foderrum, samt at der vådfodres og foderet ledes ud i staldene gennem rørsystemer. Der sker ingen monitoring eller beregning af støvemissionen, idet udgifterne ved måling og beregning ikke vurderes at være rimelig i forhold til den meget lille støvemission fra staldene (1.8).

Der er etableret overbrusnings- og iblødsætningsanlæg i alle stalde.

Der sker minimum årlig registrering af vand-, el- og brændstofforbrug. Der registreres antal indsatte, døde og leverede dyr samt indkøbte fodermængder. Gødningsproduktionen beregnes i gødningsregnskabet.

Der kommer ingen fast husdyrgødning fra husdyrbruget (1.10).

Der sker ingen forarbejdning af husdyrgødningen på husdyrbruget (1.12).

BAT i forhold til energi- (1.6) og vandforbrug (1.4) er beskrevet under punkt 4.2.2 og 4.2.3.

Vurdering

Ud fra ovenstående vurderes det, at husdyrbruget benytter BAT i forhold til management.

5. Oplysninger om konsulenten (A4)

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af Cand.scient. Ulla Refshammer Pallesen, Spiras, som har arbejdet med landbrugets miljøforhold i mere end 19 år. Først i den kommunale enhed Sønderborg Områdets Miljøcenter og senere som miljørådgiver i landboforeningen Siras og LandboSyd.

6. Konklusion

Som beskrevet i denne rapport overholder husdyrbruget på Hjørpstedvej 7 beskyttelsesniveauerne for lugt og ammoniak, dog overholdes lugt under undtagelsesreglen for lugt.

Sammenfattende vurderes det, at den ansøgte miljøgodkendelse af de eksisterende produktionsarealer på husdyrbruget på Hjørpstedvej 7 ikke vil medføre væsentlig direkte eller indirekte påvirkning af det omgivende miljø. Tønder Kommune kan ved fastsættelse af driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag, samt opsætte vilkår for indgreb såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

7. Referenceliste

1. Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. BEK nr. 520 af 01/05/2019
2. Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr. 443 af 26/04/2023
3. <http://kort.plandata.dk/spatialmap?>
4. Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 1392 af 04/10/2022
5. http://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2018/Opdatering_empirisk_baserede_taaegraenser.pdf
6. Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>
7. AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 <https://www2.dmu.dk/Pub/SR50.pdf>
8. <https://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=jordbrugsanalyse>
9. <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3basis2019>
10. <https://mst.dk/erhverv/groen-produktion-og-affald/landbrug-og-husdyrbrug/teknologilisten/staldindretning>
11. <https://bce.au.dk/forskning/faciliteter/forsoegsbiogasanlaeg/fakta-om-biogas/>
12. <https://www.danva.dk/viden/bm/om-benchmarking/nedboersvariation-paa-danmarkskort/>
13. <https://danvet.com/danvet-nyheder/corona-hos-svin/>
14. EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EF) Nr. 1831/2003 af 22. september 2003 om fodertilsætningsstoffer

8. Bilag

Bilag 1: Oversigtskort

Bilag 2: BBR-oversigt

Bilag 3: Opgørelse af produktionsarealer

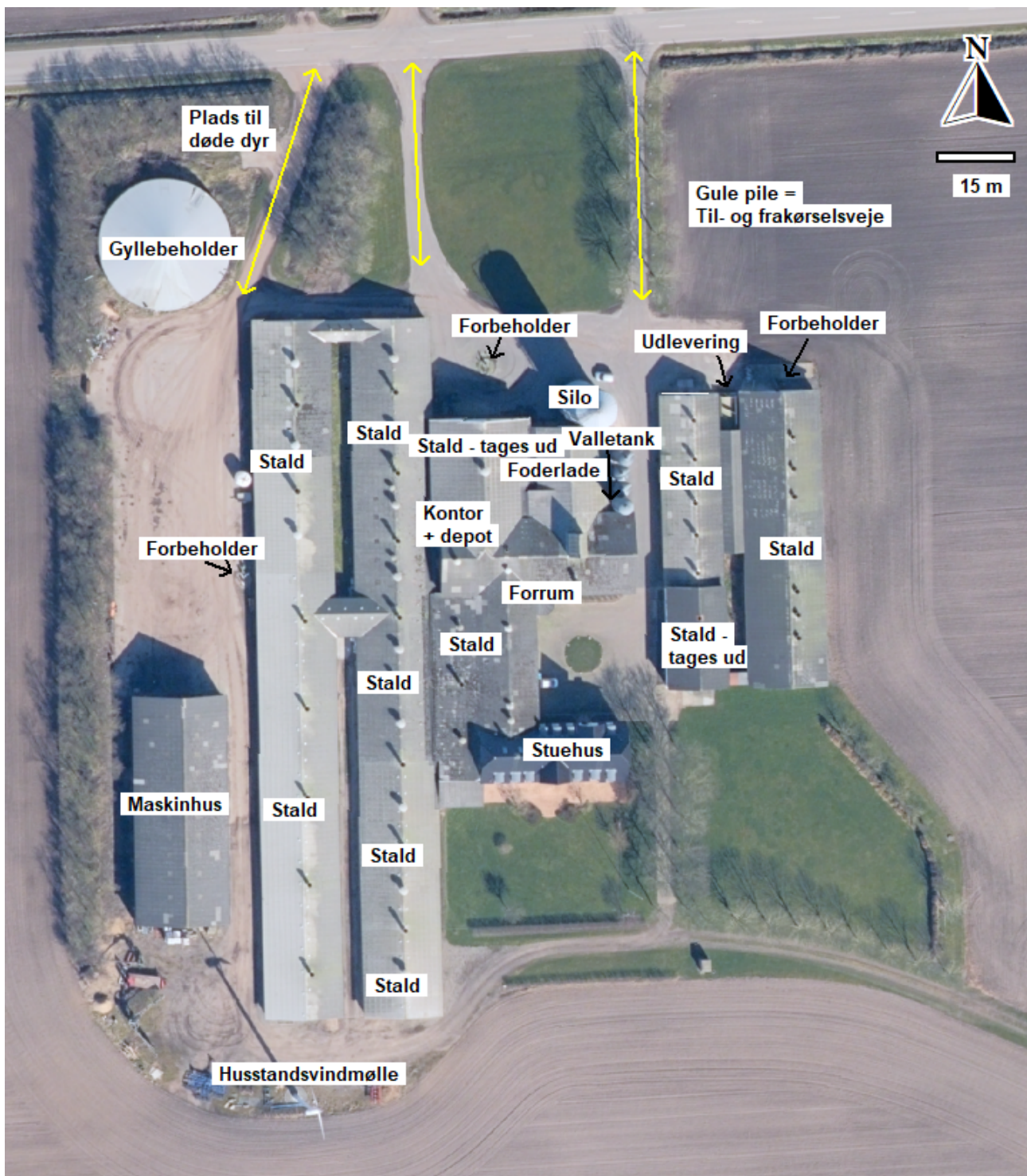
Bilag 4: Afløbsplan

Bilag 5: Staldtegning, sostalde

Bilag 6: Staldtegning, BBR 4

Bilag 7: Staldtegning, BBR 2 før og efter ændringer

Bilag 1: Oversigtskort

Bilag 2: BBR-oversigt

VURDERINGS
STYRELSEN

Adresse: Hjerpstedvej 7 N Sejerslev

Hjerpstedvej 7

6280 Højer
 BFE-nr.: 10145536
 Kommunalt ejendoms nr.: 0550 2753
 Tønder Kommune (550)

[Vis BBR-meddelelse](#)
[Find alle BBR-oplysninger](#)
[Ret i dine BBR-oplysninger](#)
[Hent kortudsnit som PDF](#)

Bygning 1: Stuehus til landbrugsejendom
 Hjerpstedvej 7, N Sejerslev, 6280 Højer
 Opførelsesår: 1907 | 264 m²
 Tagdækning: Fibercement herunder asbest

Bygning 2: Stald til svin
 Hjerpstedvej 7, N Sejerslev, 6280 Højer
 Opførelsesår: 1973 | 792 m²
 Tagdækning: Fibercement herunder asbest

Bygning 3: Stald til svin
 Hjerpstedvej 7, N Sejerslev, 6280 Højer
 Opførelsesår: 1977 | 1673 m²
 Tagdækning: Fibercement herunder asbest

Bygning 4: Stald til svin
 Hjerpstedvej 7, N Sejerslev, 6280 Højer
 Opførelsesår: 1952 | 646 m²
 Tagdækning: Metal

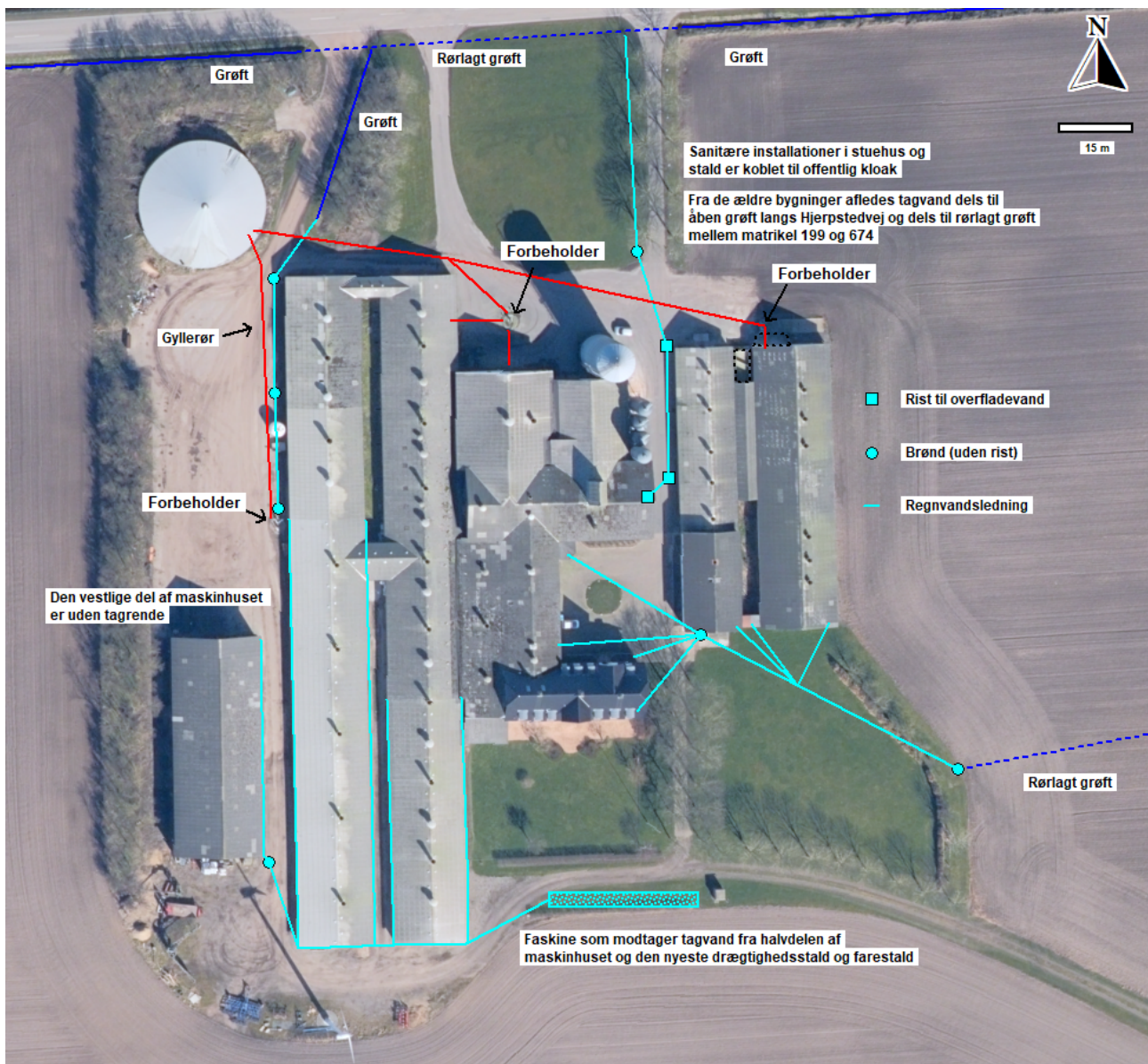
Bygning 5: Stald til svin
 Hjerpstedvej 7, N Sejerslev, 6280 Højer

© Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering

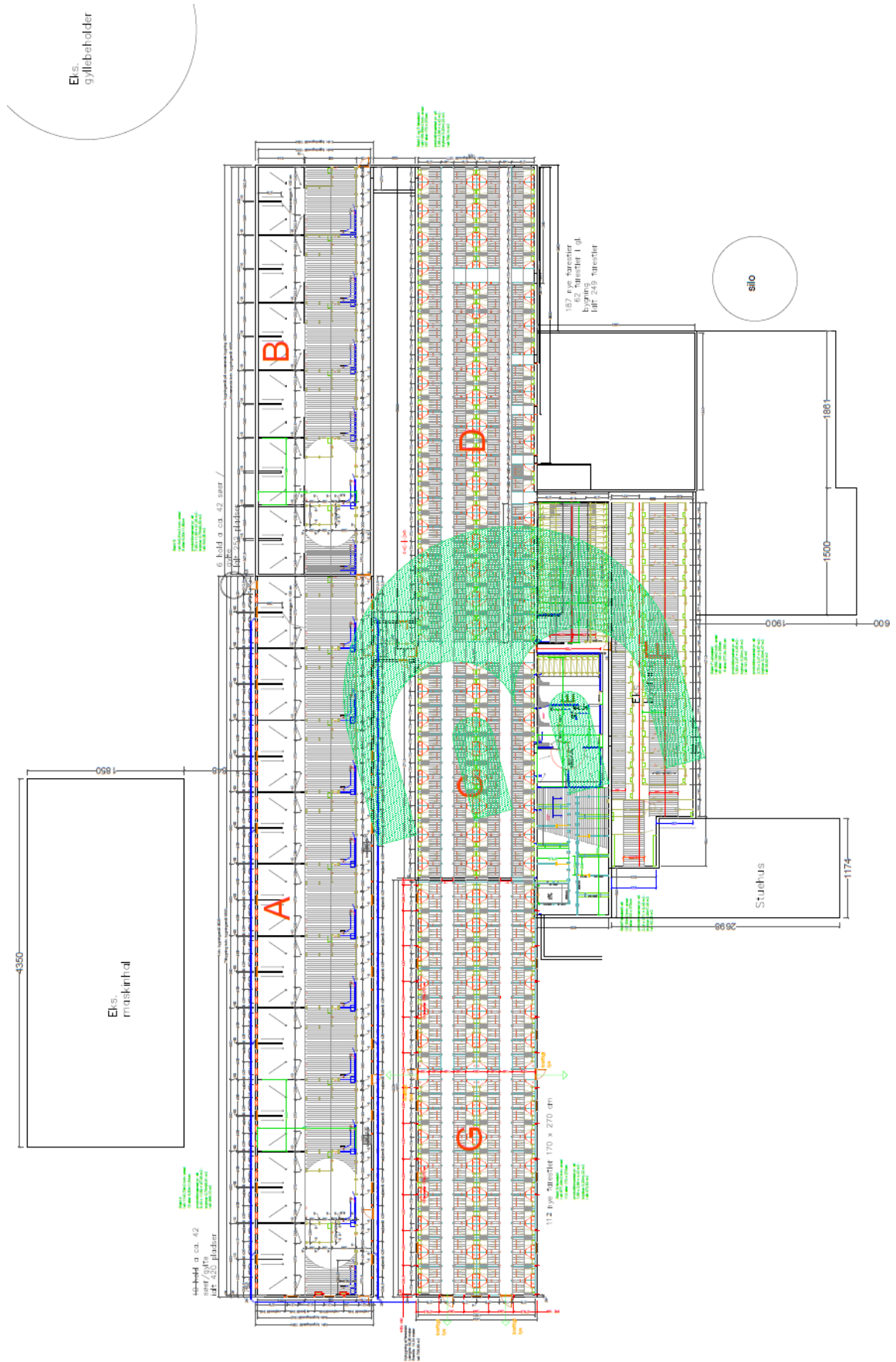
Bilag 3: Opgørelse af produktionsarealer

Hjerstedevej 7	Godkendt gulvtype	Ændret gulvtype	Ilyt	Produktionsareal ansøgt drift	Produktionsareal nu drift	Produktionsareal 8 år drift	Kommentarer
Stald							
Slagtesvinestald (BBR 2) ændres til smågris	Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (93 %/ 67 %)	Smågris, Tøkkimastald, delvis spaltegulv	x	535	632	632	632. Opmålt af BirkOval Staldinretning A/S. Ændres fra 6 til 5 sektioner stald og den nordligste sektion benyttes til udlæring og deporum.
Slagtesvinestald (BBR 4 nord) ændres til smågris	Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (93 %/ 67 %)	Smågris, Tøkkimastald, delvis spaltegulv	x	492	316	316	316. Opmålt af BirkOval Staldinretning A/S. 3 stier tages ud af brug.
Farestald (BBR 13)	Seer, dragtveje, kassestier, fuldspaltegulv	Tages ud af drift		0	216	216	216. Antaget at midtergang har været på 0,68 m og at der er et rum, der ikke har været benyttet til dyr (SV) herne
Løbe- dragt/ghedsstald	Seer, gøide og drægte, Løsgående, delvis spaltegulv	Uændret		553	553	553	553. Opmålt af BirkOval Staldinretning A/S
Løbe- dragt/ghedsstald	Seer, gøide og drægte, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	"Uændret"		0	0	0	0. Løsgangssystem 84450 er der vist både løsgående og individuelt opstaldede seer. Reet er alle seer løsgående
Farestald (BBR 12 syd)	Seer, dragtveje, kassestier, delvis spaltegulv	Uændret		536	536	536	536. Opmålt af BirkOval Staldinretning A/S
Farestald (BBR 12 nord)	Seer, dragtveje, kassestier, delvis spaltegulv	Uændret		233	253	253	253. Opmålt af BirkOval Staldinretning A/S
Drægt/ghedsstald (BBR 11)	Seer, gøide og drægte, Løsgående, delvis spaltegulv	Uændret		543	543	543	543. Opmålt af BirkOval Staldinretning A/S
Drægt/ghedsstald (BBR 3)	Seer, gøide og drægte, Løsgående, delvis spaltegulv	Uændret		966	966	966	966. Opmålt af BirkOval Staldinretning A/S
Nyeste farestald (BBR 15)	Seer, dragtveje, kassestier, delvis spaltegulv	Uændret		473	473	473	473. Opmålt af BirkOval Staldinretning A/S
Slagtesvinestald (BBR 4 syd)	Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (93 %/ 67 %)	Tages ud af drift		0	154	154	154. Tages ud af drift efter sidste farestald blev etableret (ca. 2016/17)*
I alt				4151	4642	4642	
*Se evt. ft. nu drift. *Nærmere om fastlæggelse af nu driften": https://husdyrvejledning.mst.dk/vejledning-til-bekendtgørelsen/13-generelle-principper-for-godkendelse-og-tilfaldelse/nu-drift							
Kontinuitetsbrud kan først forekomme ved produktion af mindre end 25% af de godkendte DE beregnet ud fra husdyrbrugets samlede produktion.							

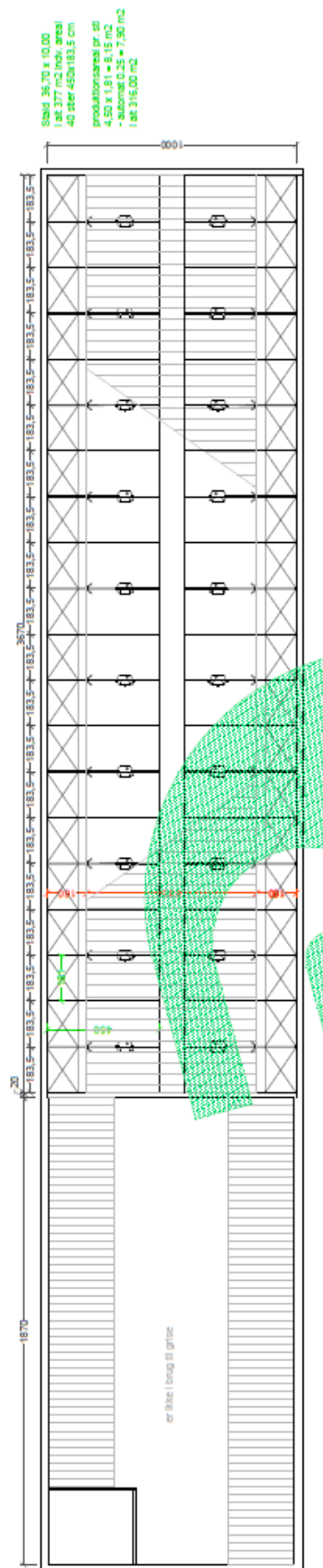
Bilag 4: Afløbsplan

Bilag 5: Staldtegning, sostalde

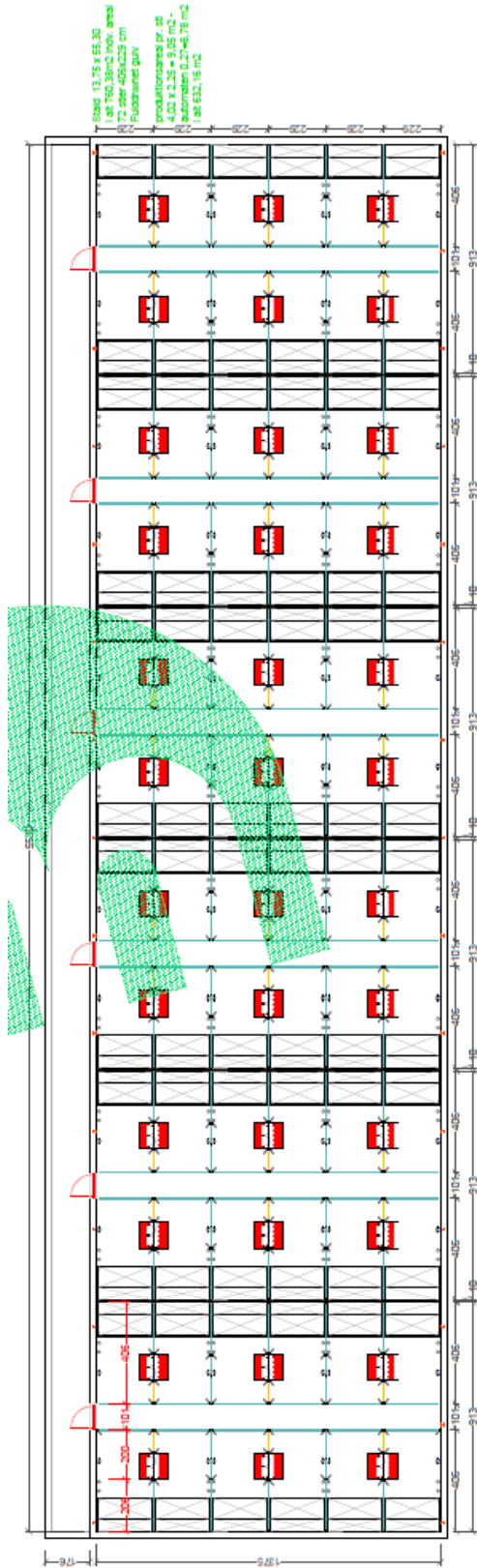

Bilag 6: Staldtegning, BBR 4

Der er fast gulv i 1,6 m af stierne langs med væggene. 3 stier skal tages ud i ansøgt drift.

Bilag 7: Staldtegning, BBR 2 før og efter ændringer

Stald 13,75 x 55,30
 i alt 760,38m² Indv. areal
 60 siller 207,5x450 cm
 4 siller 172x380 cm
 delvis spaltegavl
 Produktionsareal pr. st
 4,46 x 2,04 = 9,10 m²
 automaten 0,18 = 0,52 m²
 i alt 533,20 m²
 Produktionsareal pr. st
 4,46 x 2,04 = 9,10 m²
 automaten 0,18 = 0,52 m²
 i alt 24,68 m²

